

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510-74000 ΦΑΞ: 26510-79286 - tozagorimas@gmail.com

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΕΝΝΑΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 460
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
2016

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΑΣ ΟΧΙ

Η ΙΛΕΖ και «Το Ζαγόρι μας», τίμησε και θα τιμά πάντα το μεγάλο ΟΧΙ του λαού μας όχι μόνο με λόγια αλλά και με έργα. Έτσι, με πολύ αγώνα και πείσμα έστησε το 1994 «το Άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας» και το 2003, με την κύρια και αποφασιστική συμβολή τους, συνέτεινε στην υλοποίηση του «Τύμβου της Γκραμπάλας».

Φέτος οι συνθήκες μας το επιβάλουν να σμίξουμε το

μεγάλο ΟΧΙ του Οκτώβρη του '40, μ' ένα πολύ μικρότερο, αλλά και για το Ζαγόρι το ίδιο σημαντικό, **το ΟΧΙ στο κλείσιμο του περιοδικού μας που για κάπου 40 χρόνια τώρα έγραψε την ιστορία του και την ιστορία του Ζαγοριού.**

Σ' αυτό το μικρό ΟΧΙ οφείλεται και η παρακάτω «**πρόσκληση - ενημέρωση**» του ταμιά μας.

Στώμεν καλώς!!!

«Ζ»

Πίνδος - Στις γυναίκες της Πίνδου

Μπροστά ουρανός παντού... Το καταράχι.
Πίσω γκρεμοί - το μάτι τούς φοβάται!
Και περπατάτε, ακόμα περπατάτε,
μια-μια, κιλιάδες ίσκιος νυχτομάχοι.

Ψηλές, μαρμαροφάνταχτες κινάτε,
μ' ένα ραβδί, με τ' άρματα στη ράχη.
Η έγνια ενός λαού σάς επρομάκει,
καθώς σας κατευόδα εκεί που πάτε.

Γύρα τα χοροζάλογκα κι οι κάννες
φλέγονται, ιδές, καθώς από μια σ' άλλη
περνάτε κορυφή, λεβεντομένες.

Σαν πάνου απ' όποια ξέρα και σπηλιάδα,
να κουβαλάτε, σ' άγρυπνη μια πάλη,
στους ώμους σας ακέρια την Ελλάδα.

Γιάννης Δάλλας

Εγκαίνια του αγάλματος της Ζαγορίσιας Γυναίκας (1994)

Εγκαίνια Τύμβου Γκραμπάλας (2003))

Αγαπητοί φίλοι Ζαγορίσιοι και μη, Συνδρομητές του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», ως υπεύθυνος ταμίας και διαχειριστής του, επί 35ετίας και στενός συνεργάτης όλων των μέχρι σήμερα διατελεσάντων Προέδρων-Αντιπροέδρων-Γραμματέων και μελών των συντακτικών επιτροπών του περιοδικού μας, θέλω να σας προσκαλέσω και να σας ενημερώσω για τελευταία φορά (προηγέθηκαν και άλλες) για την σημερινή οικονομική κατάσταση του περιοδικού μας, που κατά την γνώμη μου πνέει τα λοίσθια και εάν όλοι μας δεν αναλογισθούμε κι αναλάβουμε τις ευθύνες μας, από το νέο έτος του 2017 θα αποτελεί παρελθόν.

Πρόσκληση - Ενημέρωση

Ως γνωστό το περιοδικό μας λειτουργεί και κυκλοφορεί με τη συνδρομή των 1.000 περίπου συνδρομητών του, οι οποίοι αποτελούν το μοναδικό έσοδό του. Αυτό εξάλλου παρουσιάζεται λεπτομερώς στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του κάθε χρόνου που δημοσιεύουμε στο περιοδικό μας. Δυστυχώς όμως από τους 1.000 αυτούς συνδρομητές υπάρχουν 183(!!!) οι οποίοι οφείλουν συνδρομές από 2 έως πέντε έτη, γνήσιοι Ζαγορίσιοι, κατοικούντες στο Ζαγόρι, στα Γιάννενα και σε άλλες πόλεις συνολικού ποσού της τάξεως των **14.620**

(από 60 έως 150) ποσόν δυσβάστακτο!!

Παρά την ενημέρωσή μας γραπτώς και τηλεφωνικώς μέχρι σήμερα ουδέν ενδιαφέρον έδειξαν για την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων, αν και λαμβάνουν το μηνιαίο περιοδικό μας, ανελλιπώς. Εάν επιθυμούν την διακοπή του, να μας ενημερώσουν εγγράφως αφού προηγουμένως εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους μέχρι 31/12/2016.

Το γεγονός αυτό αποτελεί, δυστυχώς, την κύρια ουσία της ενδεχόμενης μη εκδόσεώς του και της κυκλοφορίας του και εις

βάρος των υπολοίπων τακτικών συνδρομητών!!! οι οποίοι με αγάπη και συνέπεια στηρίζουν την έκδοση του μέχρι σήμερα.

Τέλος, για την ενημέρωσή σας, με την εισήγησή μου και με απόφαση ομόφωνη του Δ.Σ. της ΙΛΕΖ, στο φύλλο του Δ/βρίου 2016, θα δημοσιεύσουμε όλα τα ονόματα των συνδρομητών αυτών με την εκκρεμότητά τους, για να γνωρίζουν όλοι οι Ζαγορίσιοι τι ακριβώς συμβαίνει με το «Ζαγόρι μας».

Αυτά όλα τα εκθέτω, από αγάπη κι ενδιαφέρον, για το «Ζαγόρι μας» και όχι για εκβιασμό ατόμων και συνειδήσεων!

Με εκτίμηση προς όλους τους Ζαγορίσιους

Γιάννης Δ. Τσεκούρας

Χρονογράφημα**Οκτώβριος: Το Μέσο-Φθινόπωρο****Σταύρου Συκιώτη**

Αφαιρώντας το τελευταίο μηνιαίο φύλλο του Σεπτεμβρίου, από το ημερολόγιο του γραφείου μας, αντικρίζουμε και πάλι τη μονάδα του καινούριου μήνα Οκτώβρη (October τον γράφει το ημερολόγιο) από την οποία αρχίζουν όλοι οι μήνες του χρόνου. Η μονάδα, αφετηριακό στοιχείο της μέτρησης, σε κάθε περίπτωση.

Το φθινόπωρο, που τυπικά αρχίζει το μήνα Σεπτεμβρίου, εξελίσσεται προοδευτικά, μέρα τη μέρα, μέχρι το τέλος του Νοέμβρη, που είναι η χρονική του διάρκεια. Η συμπεριφορά και τα ιδιαίτερα γνωρίσματά του ποικίλουν από χρόνο σε χρόνο, κι ανάλογα με την καιρική συμπεριφορά της ατμόσφαιρας στο διάστημα αυτό.

Η φύση είναι αυτή που υφίσταται τις συνέπειες του φθινοπώρου, πρωταρχικά, λόγω της σμίκρυνσης της ημέρας, μείωσης της ηλιοφάνειας, αναγκαίου στοιχείου στην λειτουργία της χλωροφύλλης, βίωναν ατμοσφαιρικών φαινομένων όπως βροχοπτώσεων, σφοδρών αέρηδων, ψύχους κλπ. Όλα αυτά συντελούν στη «φύση» της φύσης εξού και το φθινόπωρο. Παράλληλα, με όλα αυτά τα φαινόμενα, προοδευτικά, έρχεται και το ψυχολογικό φθινόπωρο στους ανθρώπους. Ο άνθρωπος γενικά επηρεάζεται από τις συνθήκες της φύσης και του περιβάλλοντός του.

Προσωπικά και ψυχολογικά αντιμετωπίζω με ιδιαίτερη άνεση τη χρονική διάρκεια των δύο μηνών. Πλησιάζει ήδη το τέλος του Οκτώβρη και η φύση και η ατμόσφαιρά της δεν παρουσίασαν σημαντικές μεταβολές. («Οκτώβρη, Οκτωβράκη, μικρό καλοκαίρι»). Όλο αυτό το διάστημα είχα την ευχαρίστηση να περιφέρω τη ματιά μου στον απέραντο και μοναδικό χώρο της κοιλάδας Βοϊδομάτη. Κυρίαρχο το πράσινο, με κάποιες χρωματικές πινελιές φθινοπώρου, κυρίως σε φυλλοβόλα δέντρα ευαίσθητα όπως είναι οι γράβοι. Τον ερχομό του φθινοπώρου υποδέχεται πρώτος ο Πλατανιάς του Βοϊδομάτη, που φαντάζει σαν ένα μεγάλο καφόξανθο ταπέτο. Υδρόφιλα τα δασικά πλατάνια και παγερά τα νερά του Βοϊδομάτη, οδηγούν τον Πλατανιά πρόωρα στη φυλλορροή τους.

Πολλές φορές, ευρισκόμενος

στο «**σαλονάκι της αυλής μου**» απολαμβάνοντας την ήρεμη ατμόσφαιρα των δύο πρώτων μηνών του φθινοπώρου, συνελάμβανα τη σκέψη μου να πλανιέται στα περασμένα και ιδιαίτερα τα σχολικά χρόνια. Καμιά σύγκριση της εποχής εκείνης με τις σημερινές καιρικές συνθήκες.

Τότε τα πρωτοβρόχια ήταν ατέλειωτα, άγρια και προβληματικά. Το σύρε-έλα των μικρών μαθητών στο σχολείο, μουσκεμένα από τη βροχόπτωση, γέμιζαν την αίσθηση του σχολείου με υδρατμούς, όπως «λιάζονταν» γύρω-γύρω στη θερμάστρα. Γενικά, τα καιρικά φαινόμενα, στα μέσα και στην αρχή του προηγούμενου αιώνα ήταν πολλά, συνεχή, δύσκολα και πολλές φορές καταστροφικά. Καμιά αντιπαραβολή της τότε καιρικής κατάστασης με τη σημερινή.

Είναι πασιφανές, ότι έχουν αλλάξει τα καιρικά φαινόμενα στη σημερινή μας εποχή. Όταν τα πάντα μεταβάλλονται και αλλάζουν, να μην αλλάξει και η εποχή μας με τα φυσικά και καιρικά γνωρίσματά της;

Υ.Γ.: Η «**Δεύτερη Σελίδα**» μετά το τέλος του χρονογραφικού κειμένου της για το μήνα Οκτώβρη, αισθάνθηκε την ανάγκη ή μάλλον την παρόρμηση να μεταφέρει κάποιες σκέψεις της, που αυθόρμητα γεννήθηκαν, μετά το ξεφύλλισμα του Σεπτεμβριακού φύλλου του «Ζαγοριού μας», ένα πρωινό, σε μια ηλιόλουστη και ευχάριστη φθινοπωρινή μέρα, στο πρώτο δεκαήμερο του Οκτώβρη, όντας στο «**Πανωσπίτικο Θωρείο**» του σπιτιού μου, στην Αρίστη.

Προς στιγμήν, ηρέμηση για λίγο, προκειμένου να αποκρυσταλλωθούν και μορφοποιηθούν οι σκέψεις μου αυτές, που προέκυψαν αυθόρμητα κατά την ανάλυση του «Ζαγοριού μας».

Πρωταρχικά να σημειώσω πως παρακολούθησα από το πρώτο φύλλο του «Ζαγοριού μας», τον **Απρίλιο 1978**, το ξεκι-

νημα και την πορεία του και είχα, ευκαιριακά, τη δυνατότητα να επικοινωνώ με τον πρωτεργάτη της έκδοσής του τον Κίμωνα Κυριαζή, πλαισιωμένο από ομάδα διακεκριμένων πνευματικών Ζαγορίσιων προσώπων, εργαζόμενος την περίοδο εκείνη στην Ιονική-Λαϊκή Τράπεζα, στην οδό Ανεξαρτησίας στα Γιάννινα, πελάτης της οποίας ήταν ο Κίμωνας.

Στην αρχική φάση της κυκλοφορίας του, υπήρξαν κάποια προβλήματα προσαρμογής και ταυτότητας, δικαιολογημένα, σε κάθε πρωτοκυκλοφορούμενο δημόσιο περιοδικό έντυπο. Ο χρόνος μεσολαβεί για το ξεπέρασμά τους.

Στη συνέχεια, να σημειώσω, πως τον Αύγουστο 1991 εγκατέλειψα το «Κλεινόν Άστυ» και εγκαταστάθηκα μόνιμα στη γενέτειρά μου Αρίστη στο Δυτ. Ζαγόρι, τερματίζοντας την επαγγελματική μου διαδρομή. Το γεγονός αυτό μου έδωσε την επιθυμητή δυνατότητα και συνεργάστηκα από το Σεπτέμβριο 1991 με το «Ζαγόρι μας» μόνιμα και μέχρι σήμερα και στη συνέχεια, παρουσιάζοντας το «**Χρονογράφημα της Δεύτερης Σελίδας**».

Ξεπερνώντας τη χρονική-ιστορική αυτή διαδρομή, προσγειώνομαι στην τρέχουσα κυκλοφορία του «Ζαγοριού μας».

Να σημειώσω, πρωταρχικά, πως το περιοδικό αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί, αναμφίβολα, ένα μόνιμο επικοινωνιακό σύνδεσμο ανάμεσα στους Ζαγορίσιους, συνδρομητές και μη.

Έχω, προσωπικά, πολλές ευκαιρίες εκδήλωσης Ζαγορίσιων γι' αυτή τη λειτουργικότητα, πράγμα που επιτρέπει στον καθένα μας να διατυπώσουμε πως το «Ζαγόρι μας» δικαίωσε τον τίτλο του, την αποστολή και τους σκοπούς του. Κι ακόμα, δικαίωσε την ιστορία και το πνευματικό-πολιτισμικό επίπεδο που γεωγραφικού χώρου και της κοινωνίας του.

Στα τελευταία φύλλα το «Ζα-

γόρι μας» παρουσίασε τα προβλήματά του. Πρώτο, το οικονομικό και δεύτερο το συνεργασιακό. Η Σ.Ε. του περιοδικού ενημέρωσε τους συνδρομητές ότι εμφανίζεται οικονομική αδυναμία συνέχισης της κυκλοφορίας, λόγω αύξησης των ταχυδρομικών τελών κι ακόμα –να προσθέσω εγώ– λόγω αμέλειας των συνδρομητών στην έγκαιρη ανανέωση της ληξάσης συνδρομής τους.

Περαιτέρω, απευθύνθηκε σε Ζαγορίσιους Συλλόγους ή άλλους φορείς, ακόμα και κρατικούς για την αναγκαία συμπαράστασή τους. Οπωσδήποτε η Σ.Ε. του περιοδικού θα φροντίσει για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η «**Δεύτερη Σελίδα**» παίρνει τώρα το λόγο, για να δικαιολογήσει το «κατεβυτό» του κειμένου της και να επεξηγήσει τις σκέψεις της που προέκυψαν από το ξεφύλλισμα του Σεπτεμβριανού φύλλου.

Τις μέρες που βρίσκομαι στα Γιάννινα, η επικοινωνία μου με πρόσωπα της Σ.Ε. του «Ζαγοριού μας» ή άλλους Ζαγορίσιους, ήμουν αποδέκτης σκέψεων διάφορων προσώπων για τη δυνατότητα συνεχούς ανανέωσης των προσώπων που συνεργάζονται στο περιοδικό. Εκφραζόταν κάποιος προβληματισμός. Κι αυτό είναι το δεύτερο πρόβλημα του «Ζαγοριού μας», το **συνεργασιακό**, όπως σημειώσω πιο πάνω.

Να μου συγχωρεθεί η παράλειψη να μη λεπτολογήσω πάνω σ' αυτό το θέμα. Εκτιμώ πως ο «**Ζαγορίσιος Κόσμος**» δεν θα απογυμνωθεί από τις δικές του πατρογονικές ιστορικο-πνευματικές και πολιτιστικές καταβολές, ώστε το «**Ζαγόρι μας**» η φωνή και η έκφραση των έγχωρων αρετών του, να χάσει την πολύμορφη γραπτή του φωνή! Πεισιποίηση και της «Δεύτερης Σελίδας».

Οι σκέψεις μου που αρχικά διατυπώθηκαν στο κείμενό μου τούτο, είναι έκφραση της χαράς και της αισιοδοξίας μου από την εμφάνιση και το περιεχόμενο του Σεπτεμβριανού φύλλου αρ. 459. Πολλοί οι συγγραφείς, παλαιά και νέα πρόσωπα και αξιόλογα τα κείμενά τους απ' τα οποία εκπέμπεται η **Αύρα της Αισιοδοξίας!**

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

Σχόλια στο δημοσίευμα με τίτλο ΑΓΓ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Η μεγάλη κυρία που ευεργέτησε Γιάννενα και Ζαγόρι

Αγαπητοί κύριοι της Συντακτικής Επιτροπής

Διάβασα με προσοχή που στη συνέχεια μετατράπηκε σε δυσάρεστη έκπληξη, το δημοσίευμα με τίτλο «**Αγγ. Παπάζογλου: Η μεγάλη κυρία που ευεργέτησε Γιάννενα και Ζαγόρι**» που δημοσιεύσατε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ με συντάκτη τον κ. Χρ. Τσέση και αφορμή την στέγαση της Αρχιτεκτονικής στην Παπαζόγλειο.

Θα ήθελα λοιπόν να παραθέσω από την πλευρά της διοίκησης του κληροδοτήματος, τα πλήρη και ακριβή στοιχεία που βάζουν τα πράγματα στη θέση τους.

Πράγματι το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μετά από δημόσιο διαγωνισμό που διενήργησε το κληροδοτήμα μας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4182/2013, ανακηρύχθηκε μισθωτής της Παπαζογλείου Σχολής, για τη Στέγαση της Αρχιτεκτονικής Σχολής, που θα πραγματοποιηθεί μετά την προβλεπόμενη αποχώρηση των Νηπιαγωγείων του Δήμου, στο τέλος του έτους. Η στέγαση της Αρχιτεκτονικής Σχολής στην Παπαζόγλειο αποτελεί εκπνερασμένη επιθυμία τόσο της Περιφέρειας Ηπείρου, όσο και του Δήμου Ιωαννίνων και θα αναβαθμίσει την πολιτιστική ζωή της πόλης.

Επανερχόμενος στο δημοσίευμα, αγαπητοί κύριοι, διαπίστωσα ότι χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο παρουσιάζεται μια μικρή περιλήψη από την πολυσέλιδη διαθήκη της αιώνιας ευεργετίας μας, από την οποία λείπουν σημαντικά και ουσιώδη στοιχεία που αφορούν και στον τρόπο διοίκησης του κληροδοτήματος. Είμαι στη διάθεσή σας να σας αποστείλω για ενημέρωσή σας, την πλήρη διαθήκη της Αγγελικής Παπάζογλου, που εξέδωσε το κληροδοτήμα το 1972 σε επιμέλεια κ. Κώστα Βλάχου.

Ως εδώ καλά. Το δεύτερο όμως και ιδιαίτερα περίεργο λόγω χρονικής υστέρησης, μέρος του δημοσιεύματός σας, περιλαμβάνει μία **προ δεκαετίας (20.3.2006) επιστολή**, της τότε Αγωνιστικής Δημοτικής Κίνησης, προς το Δήμο Ιωαννίνων, η οποία κατηγορεί την διοίκηση του κληροδοτήματος για μη τήρηση των όρων της Διαθήκης. Απορίας άξιο γιατί «Το Ζαγόρι μας» πήγε τόσο πίσω με το δημοσίευμα αυτό.

Θα ήμουν ιδιαίτερα ευτυχής εάν ο συντάκτης του δημοσιεύματός σας, **ολοκλήρωνε την «ιστορική αναδρομή» που επιχειρήσε**, παραθέτοντας και τα στοιχεία και δημοσιεύματα που ακολούθησαν την επιστολή αυτή, αλλά και τις λεπτομερείς και εμπειριστάτες απαντήσεις, που η τότε Διοικητική Επιτροπή Αθηνών του κληροδοτήματός μας, έδωσε προ 10ετίας σε απάντηση της επιστολής της Αγωνιστικής Δημοτικής Κίνησης, τις οποίες ήταν εύκολο να βρει, καθώς τα περισσότερα από αυτά τα στοιχεία ήταν δημοσιοποιημένα.

Ετσι για την αποφυγή τυχόν παρανοήσεων ή παρερμηνειών που μπορεί να δημιουργήσει η **δημοσίευση μιας προ δεκαετίας επιστολής**, είμαι υποχρεωμένος να επανέλθω και να ενημερώσω το περιοδικό και δι' αυτού τους ανανώστες του, για το πώς λειτουργεί το κληροδοτήμα της Αγγελικής Παπάζογλου και να παραθέσω και τα σχετικά στοιχεία.

1. Το κληροδοτήμα Αγγελικής Παπάζογλου είναι Ν.Π.Ι.Δ. και διοικείται από την τριμελή Διοικητική Επιτροπή Αθηνών, που αποτελείται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εθνικής Τράπεζας και τον υπογράφοντα. Η διοίκηση του κληροδοτήματός μας, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της διαθήκης της διαθέτης, τον Ν. 4182/2013 και την 821/1936 απόφαση του εφετείου Αθηνών.

Η εκτέλεση των σκοπών του κληροδοτήματος γίνεται από την τριμελή Εκτελεστική Επιτροπή Ιωαννίνων. Επίσης υπάρχει και η τριμελής Εφορευτική Επιτροπή Βίτσας αποτελούμενη από κατοίκους του χωριού, όπως ορίζει η διαθήκη.

2. Το κληροδοτήμα Αγγ. Παπάζογλου, όπως συμβαίνει με όλα τα κληροδοτήματα που λειτουργούν τηρώντας την νομιμότητα, κάθε χρόνο υπέβαλε και υποβάλλει Προϋπολογισμό, Απολογισμό και Ισολογισμό, σύμφωνα με τον Ν. 4182/2013, στην Δ/νση Κοινωνικών και Οικονομικών Δεδομένων. Η διαθήκη συντάχθηκε το 1884, με την Ηπειρο τουρκοκρατούμενη και με δύο παγκοσμίους πολέμους να ακολουθούν. Πρόσφατο και μάλιστα τραγικό για τα οικονομικά του κληροδοτήματός μας (και των περισσότερων αντιστοίχων ιδρυμάτων) παράδειγμα αλλαγής συνθηκών, είναι η κατάρρευση των Ελληνικών Τραπεζών, με το

τέχνημα «πού πηγαίνουν... τα χρήματα του κληροδοτήματος», στην προ δεκαετίας επιστολή που ανασύρεται στο δημοσίευμα. Έτσι τα περιορισμένα πλέον έσοδα του κληροδοτήματος, διατίθενται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους εδώ και δεκαετίες στο χωριό της Βίτσας, γενέτειρα του Αλεξίου και Αγγ. Παπάζογλου, χωριό χωρίς πόρους και με μεγάλες ανάγκες, όπως και τα περισσότερα χωριά του Ζαγοριού. Τμήμα των εσόδων έχουν διατεθεί στο παρελθόν αλλά και σήμερα και σε άλλους φορείς όπως προβλέπεται στην διαθήκη.

3. Η απόφαση μη διάθεσης ανάλογου ποσού για το νοσοκομείο Χατζηκώστα, όπως προκύπτει από το αρχείο μας χρονολογείται εδώ και πολλές δεκαετίες. Απόδειξη δε της ορθής κρίσης της τότε Διοικητικής Επιτροπής να μην χορηγήσει οικονομική ενίσχυση στο Χατζηκώστα, είναι η 3025/2000 απόφαση του Εφετείου Αθηνών που δικαιώνει στο θέμα αυτό το κληροδοτήμα μας, επιβεβαιώνει την ισχύ του ΚΒ' κεφ. της διαθήκης και της 821/1936 εφετειακής απόφασης. Επίσης σύμφωνα με τα αρχεία που έχουμε στη διάθεσή μας, δεν προκύπτει ότι ενεγράφη ποτέ στον προϋπολογισμό, ποσό για φτωχούς της πόλης των Ιωαννίνων, η δε Παπαζόγλειος Σχολή από την αρχή της σύστασής του κληροδοτήματος, δηλαδή από το 1891, ουδέποτε λειτουργήσε σαν υφαντική σχολή.

4. Η Διοικητική Επιτροπή Αθηνών έχει την ευχέρεια σύμφωνα με το κεφάλαιο ΚΒ' της διαθήκης, το οποίο επιβεβαιώθηκε από την 821/1936 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, να διαθέτει υπό όρους, κατά την κρίση της τα εισοδήματα του κληροδοτήματος. Η πρόνοια της διαθέτιδας να συμπαραλάβει στην διαθήκη το κεφ. ΚΒ', αποδείχθηκε σοφή, καθώς προέβλεψε την ραγδαία αλλαγή των κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων. Η διαθήκη συντάχθηκε το 1884, με την Ηπειρο τουρκοκρατούμενη και με δύο παγκοσμίους πολέμους να ακολουθούν. Πρόσφατο και μάλιστα τραγικό για τα οικονομικά του κληροδοτήματός μας (και των περισσότερων αντιστοίχων ιδρυμάτων) παράδειγμα αλλαγής συνθηκών, είναι η κατάρρευση των Ελληνικών Τραπεζών, με το

ιδρυμά μας να βλέπει τα έσοδά του να μειώνονται δραματικά και να αναγκάζεται και να αναγκάζεται να δίνει αγώνα πλέον επιβίωσης κάτω και από το βάρος δυσβάστακτης φορολογίας, ΕΝΦΙΑ κ.λπ.

Αγαπητοί κύριοι της συντακτικής επιτροπής, ασφαλώς γνωρίζετε ότι το κληροδοτήμα Αγγ. Παπάζογλου, πέραν της Βίτσας, έχει ενισχύσει κατά καιρούς οικονομικά και άλλους φορείς και δράσεις στο Ζαγόρι. Συνεπώς **το περίεργο αυτό δημοσίευμα κατά το δεύτερο μέρος τουλάχιστον**, δεν νομίζω ότι προσέθεσε κάτι στην προσπάθεια που κάνετε για ένα καλύτερο Ζαγόρι, ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί να υπονομεύσει και την δική μας προσπάθεια γι' αυτό.

Τελειώνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι η Βίτσα κατέχει «εξέχουσα» θέση σε όλη τη διαθήκη και είναι πολλές οι διατάξεις της, που μαρτυρούν την μεγάλη αγάπη και ενδιαφέρον της διαθέτιδας για την ιδιαίτερη πατρίδα της. Συνεπώς στο υμνούλιο δίνοντας προτεραιότητα, εδώ και πολλές δεκαετίες, στις ανάγκες της Βίτσας δεν αυθαίρεται, αλλά αντιθέτως κινείται μέσα στα όρια που του έθεσε η διαθήκη, πραγματώνοντας με συνέπεια τη βούλησή της, στις νέες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί.

ΑΘΗΝΑ 14/10/2016

Ευχαριστώ για την φιλοξενία
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ
ΜΕΛΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΙΟ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αγαπητοί κύριοι της Επιτροπής του Κληροδοτήματος της Αγγελικής Παπάζογλου, με χαρά πήραμε και άμεσα δημοσιεύουμε τη σχετική επιστολή σας και τις ενστάσεις σας για το κείμενο του κ. Χρήστου Τσέση στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας. Όμως κακώς απευθύνεστε στην Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού τη στιγμή που το κείμενο είναι ενυπόγραφο. Έτσι, όλες οι ενστάσεις και πληροφορίες προς αυτόν θα έπρεπε να απευθύνονται και όχι προς εμάς.

Φιλικά
η Συντακτική Επιτροπή

Τα Ιερά Αντικείμενα της Ι. Μονής Βοτσάς

Είναι ένα θέμα που «καίει». Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή να τα προσεγγίσουμε, να τα σχολιάσουμε, αν υπήρχαν και όσα υπήρχαν αν υπάρχουν σήμερα και αν δεν υπάρχουν τι έγιναν.

Πρώτο θέμα, που κυριαρχούσε στην συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων της περιοχής, ότι τάχα, πριν το κάψιμό της απ' τους Γερμανούς κατακτητές τον Οκτώβριο του 1943, σωζόταν η **αρματωσιά του Πωγωνάτου**. Γιά μένα αυτή δεν υπήρξε ποτέ, γιατί απλούστατα ο Κων/νος Πωγωνάτος δε στρατοπέδευσε στην περιοχή της ποτέ.

Σοβαροί άνθρωποι, όπως ο **Μιχάλης Γ. Τρίτος** διδάκτορας Θεολογίας και συγγραφέας πολλών βιβλίων έγραφε τα εξής στην εφημερίδα «Το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ» φ. 24/1999: «... Σύμφωνα με πληροφορίες γερόντων της περιοχής προ της καταστροφής του 1943 σώζονταν σε ειδικό μέρος της Μονής το **κράνος του Πωγωνάτου και η σέλα του αλόγου του**. Σήμερα στη Μονή Βοτσάς σώζεται **τεμάχιο τιμίου ξύλου** και λείψανα των αγίων, Χαράλαμπος Παντελεήμονος, Χρυσοστόμου, Τρύφωνος, Σάββα, Γεωργίου, 40 μαρτύρων, Φιλοθέου του εν όρει ασκήσαντος και Αγίας Μαρίνης».

Η Μαρούλα Παπαευσταθίου-Τσάγκα, φιλόλογος, εξίσου σοβαρός άνθρωπος, έγραφε στην εφημερίδα «ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ» φ. 29/2001: «Σύμφωνα με πληροφορίες των γερόντων των γύρω χωριών και της μακαρίτισσας της γιαγιάς μου πριν την καταστροφή του 1943 σώζονταν σε ειδικό μέρος της μονής το **κράνος του Πωγωνάτου και η σέλα του αλόγου του**».

Ως προς την αρματωσιά του Πωγωνάτου και οι δύο έχουν απόλυτη ταύτιση.

Ο Επίσκοπος Περιστεράς **Ευστάθιος Σκάρπας** αν και ισχυρίζεται για τη διέλευση του παραπάνω αυτοκράτορα στη Βοτσά, κάτι τέτοιο δεν αναφέρει.

Ο **Κώστας Μανθόπουλος** (γνωστός Δολιανίτης) γνώριζε το δημοσίευμα του Μιχάλη Τρί-

του και έγραφε στην εφημερίδα «ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ» φ. 25/2000 τα εξής: «...**ούτε περικεφαλαία, ούτε σέλα** θυμάμαι να είχε. Γιά την περικεφαλαία γέρασα και πρώτη φορά το ακούω». Προσέξετε τι λέει παρακάτω: «*Για δε τη σέλα το έχω ξανακούσει. Ο κατά πολύ μεγαλύτερός μου Ιωάννης Χρυσίδας γράφει τα*

Του Γιώργου Δερμάνη

εξής: *Ο οροφύλακας Δούβλης εδώρησε μια χρυσή σέλα στην Παναγία στο μοναστήρι και ήταν κρεμασμένη στην εικόνα της. Πολύ αργότερα χάθηκε. Μήπως πρόκειται γι' αυτήν».*

Πριν την καταστροφή του 1943

22-23/10/1943 η μονή πυρπολήθηκε δύο φορές απ' τους Γερμανούς την πρώτη ώρα 10 π.μ. και τη δεύτερη 11 π.μ.

Ο τότε Ηγούμενός της **Παντελεήμων Στογιάννος** αναφέρεται με επιστολή του στην Ι. Μητρόπολη Ιωαννίνων, περιγράφοντας τα γεγονότα των δύο πυρπολήσεων χωρίς να αναφερθεί καν ούτε στο κάψιμο (λιώσιμο της αρματωσιάς από την υψηλή θερμοκρασία). Ειπώθηκαν πολλά, ότι τάχα υπήρχε. Τη δώσανε λέει για να εισπράξουν το τίμημα του χρυσού σε χρυσοχοείο των Ιωαννίνων. Αν ήταν έτσι θα τον βόλευε τον παραπάνω Ηγούμενο να δηλώσει κλοπή. Αυτά τα πράγματα δεν αντέχουν στην κοινή λογική.

Οι Σταυροί και τα άλλα ιερά Αντικείμενα

«Σήμερα στη μονή Βοτσάς σώζεται τεμάχιο τιμίου ξύλου» λέει ο Μιχάλης Τρίτος. Συνέχεια εξιστόρησης Κώστα Μανθόπουλου: «Από μικρός όταν πήγαινα στο πανηγύρι και μεγάλος μετά, θυμάμαι 12 χρονών, όταν ο δάσκαλος Πέτρος Βορόπουλος πήγε τις μεγάλες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου εκδρομή στο Μοναστήρι, ο Ηγούμενος Αγαθάγγελος είχε βγάλει απ' την κρύπτη τα κειμήλιά του. Ήσαν αρκετές λειψανοθήκες

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Το μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής στη χαράδρα του Βίκου, χτίστηκε το 1412 από τον Μιχ. Βοεβλόντα.

Τα μοναστήρια και οι εκκλησίες είναι τα ζωντανά σημάδια μιας εποχής που η πίστη στο Θεό και την Πατρίδα οδηγούσαν τους κατοίκους σε

(και σήμερα υπάρχουν) και αρκετοί σταυροί (σήμερα υπάρχει μόνο τεμάχιο τιμίου ξύλου). Θυμάμαι έναν, που είχε μια πέτρα βυσσινί, μας είπε είχε τίμιο ξύλο (σήμερα αυτός ο σταυρός δεν υπάρχει). Ακόμη ένα Ευαγγέλιο εικόνα, έναν Αρχιερατικόν Μανδύα (υπάρχουν) και άλλα τα οποία δε θυμάμαι».

Τι νάγινε άραγε ο στυρός με τη βυσσινί πέτρα; Πιστεύω κατ' αρχάς ότι δεν κλάπηκε από προσκυνητή της μονής· κατά δεύτερον αν είχε γίνει κάτι τέτοιο θα τον έκλεβε μαζί με το τίμιο ξύλο και δε θα τον ξεδιόλεγε· θα τον ενδιέφερε και το τίμιο ξύλο. Αυτή την ιεροσουλία την κάνουν οι εντός των τειχών, σιτιζόμενοι. Μοστράρουν το «τίμιο ξύλο» για να μη στερηθούν οι πιστοί την παρηγοριαν για να λειτουργεί και σαν κίνητρο, οι κάθε λογής έμποροι και βοηθοί εμπόρων της Χριστιανικής πίστης.

Ευχαριστώ

Με ιδιαίτερη εκτίμηση
Γιώργος Δερμάνης
Πρόεδρος της Αδελφότητας
Γρεβενιτίου

μια καλύτερη ζωή.

Στην περιοχή της ιδιαίτερής μου πατρίδας, το Μονοδένδρι, αρκετά τέτοια μνημεία χαρακτηριστικά από την Αρχαιολογική Υπηρεσία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Το αρχαιότερο βυζαντινό μνημείο είναι το **μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής**. Είναι ένα γραφικό μοναστήρι χτισμένο στα χείλη της χαράδρας του Βίκου κοντά στο χωριό Μονοδένδρι, με υπέροχη θέα προς την χαράδρα.

Χτίστηκε το έτος 1412, όπως μαρτυρεί η σωζόμενη και σήμερα, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, επιγραφή στο υπέρθυρο του ναού.

«**ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΚΑΙ ΑΝΙΣΤΟΡΗΘΗ Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΔΙ' ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΒΩΗΒΟΝΔΑ ΤΟΥ ΘΕΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΝΕΑΣ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΕΖΗΤΖΗΝΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΩΝ ΚΤΗΤΟΡΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΜΕΙΖΟΝΤΩΝ ΕΠΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΠΑΝΥΨΗΛΟΤΑΤΟΥ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΗΜΩΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΟΥΚΟΣ**».

Ενδιαφέρουσα επιγραφή που βρίσκεται στη νότια πλευρά του ναού αναφέρονται τα εξής: «Ανακαινίσθη η παρούσα και

Το ανοιξιάτικο τεύχος των «Ζαγορι-σικών Νέων» στο άρθρο του για την Μονή Ρογκοβού αναφέρεται σε επιθυμία ιδρύσεως Ανεξαρτήτου ηγεμονίας ενώ πιο κάτω γίνεται αναφορά σε αποτυχία ιδρύσεως αυτόνομης πολιτείας.

Το Ζαγόρι αποτελούσε αυτόνομη κοινοπολιτεία ήδη από το 1431. Το 14340, ο Σινάν Πασάς, στρατηγός του Σουλτάνου Μουράτ Β', εισέβαλε στην Ήπειρο που ήταν τότε μέρος της Βυζαντινής επικράτειας. Έπειτα από μάχη μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων κοντά στη Μονή Βοτσάς υπεγράφη σύμφωνο με τον Σινάν Πασά ιδρύσεως αυτόνομης πολιτείας, του Κοινού των Ζαγορισίων. Το σύμφωνο αναφέρεται ως Βοϊνικόν, λέξη που υποδεικνύει στρατιωτικές υποχρεώσεις.

Σύμφωνα με τους όρους του συμφώνου, το Κοινόν των Ζαγορισίων εδιοικείτο από Δημογεροντία αντιπροσώπων από κάθε χωριό του Ζαγορίου, κατά τα πρότυπα των αρχαίων κοινοπολιτειών. Ένας σημαντικός όρος του συμφώνου για τους Έλληνες ήταν η διατήρηση του Ρωμαϊκού (δηλαδή Βυζαντινού) δικαίου για την εκδίκηση όλων των υποθέσεων πλην ποινικών. Με αυτόν τον όρον διατηρείτο σε ένα μικρό τμήμα της πρώην

Η Ζαγορισιακή κοινοπολιτεία

Βυζαντινής επικράτειας μέρος της εκτελεστικής εξουσίας του Βυζαντινού κράτους. Ένα στοιχείο επίσης σημαντικό είναι η διατήρηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Συνεχίζεται αδιάσπαστα η διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας με τον τρόπο που εδιδάσκετο στον Ελληνικό κόσμο κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους και επί Βυζαντίου. Διατηρείται και η διδασκαλία ως τους νεότερους χρόνους της ιστορίας και του Ευαγγελίου και άλλων θεολογικών κειμένων αλλά και της γεωγραφίας, αριθμητικής και γεωμετρίας κατά την Βυζαντινή εκπαιδευτική παράδοση. Τα σχολικά βιβλία τυπώνονταν από τον 17° αιώνα και μετά στην Βενετία, από τα ελληνικά τυπογραφεία του Γλυκύ, Σαρρού και Θεοδοσίου.

Η αρχική έκταση της Ζαγορισιακής κοινοπολιτείας δεν είναι γνωστή. Κατά τα 1664-1678 αναφέρονται από τρεις διαφορετικές πηγές 58-60 χωριά. Κάποια από αυτά αργότερα ερημώθηκαν, συνήθως λόγω λοιμών, άλλα όμως υπάρχουν ως σήμερα. Μεταξύ αυτών αναφέρονται τα χωριά Πάπιγκο, Δοβρά, Κάτω Σουδενα, Αρσίστα (Αρίστη), Τσερβάρι (Ελαφότοπος), Μηλιωτάδες, Μονοδέντρι, Σιοποτσέλι, Καβαλλάρι,

Καλωτά, Νεγάδες, Φραγκάδες, Βραδέτο, Τσεπέλοβο και Σκαμνέλι. Το 1720 περίπου προστίθενται στο Κοινό των Ζαγορισίων τα χωριά του ανατολικού Ζαγορίου.

Νικόλαος Αγγελόπουλος

Οι όροι του Βοϊνικού συμφώνου ανανεώθηκαν και υπέστησαν κατά καιρούς μετατροπές. Υποχρεώνονταν οι Ζαγορισίοι να στέλνουν ιπποκόμους για τους σταύλους του Σουλτάνου στην Κωνσταντινούπολη μέχρι το 1678, οπότε ο όρος αυτός αντικαταστάθηκε με φορολογική υποτέλεια αλλά και απαγόρευση εισόδου Τούρκων στο Ζαγόρι. Στην αρχική συμφωνία υποχρεώνονταν επίσης οι Ζαγορισίοι να διατηρούν σώμα Σπαχήδων ιππέων – μέχρι περίπου το 1639, οπότε καταργήθηκε ο θεσμός χριστιανών σπαχήδων στο Οθωμανικό κράτος. Επιπλέον, όταν δεν εξετράτευαν με τον Σουλτάνο, οι Ζαγορισίοι σπαχήδες να φέρουν σημαία λευκή με γαλάζιο σταυρό και την εικόνα του Αγίου Γεωργίου. Τη σημαία αυτή χωρίς τον Άγιο Γεώργιο, χρησιμοποιήσαν οι επαναστατημένοι Έλληνες στα Ορλωφικά.

Με τα στοιχεία αυτά, της

Βυζαντινής νομοθεσίας και παιδείας από την μία μεριά και της γαλανόλευκης σημαίας από την άλλη, συνδέει ιστορικά η Ζαγορισιακή κοινοπολιτεία το Βυζάντιο με την Νέα Ελλάδα. Είναι στοιχείο που αρκετοί το αγνοούν, έχοντας μόνον ακούσει για τα 400 χρόνια σκλαβιάς της σχολικής ιστορίας. Μάλιστα δεν ήταν το Κοινόν των Ζαγορισίων η μόνη αυτόνομη πολιτεία. Υπήρχε το Κοινόν των Μαδεμοχωριών στον σημερινό νομό Χαλκιδικής το οποίο ιδρύθηκε με άλλη συνθήκη και επίσης η πολιτεία της Μάνης που ήταν συχνά σε πόλεμο με τους Οθωμανούς. Υπήρχαν και περιοχές της Ελλάδος που για σημαντικό διάστημα ήταν κάτω από Ενετική κυριαρχία και κυρίως τα Επτάνησα που δεν περιήλθαν ποτέ σε Οθωμανικό έλεγχο. Επίσης υπήρξαν περιοχές που ήταν κατά καιρούς υπό τον έλεγχο άλλων Χριστιανικών κυβερνήσεων. Διαφέρει πάντως το Ζαγόρι στο ότι ιδρύθηκε προ της πτώσεως του Βυζαντίου και διατηρήθηκε ως αυτόνομη πολιτεία με ελληνικό και ορθόδοξο χαρακτήρα μέχρι την Επανάσταση του 1821, καλύπτοντας ιστορικά όλο το χρονικό διάστημα από την πτώση του Βυζαντίου έως της ιδρύσεως του σύγχρονου Ελληνικού κράτους.

Νικόλαος Αγγελόπουλος
Μαγδεβούργο,

ρούμε τις καλύτερες εντυπώσεις.

Ας είναι η χάρις Της να προστατεύει όλους μας.

Σάββας Θεοδώρου

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Από τα κινητά πράγματα της Μονής αξίζει η εικόνα της Αγίας Παρασκευής διαστάσεων 54x40 με επένδυση πολύ παλαιά από τον 17ο αιώνα.

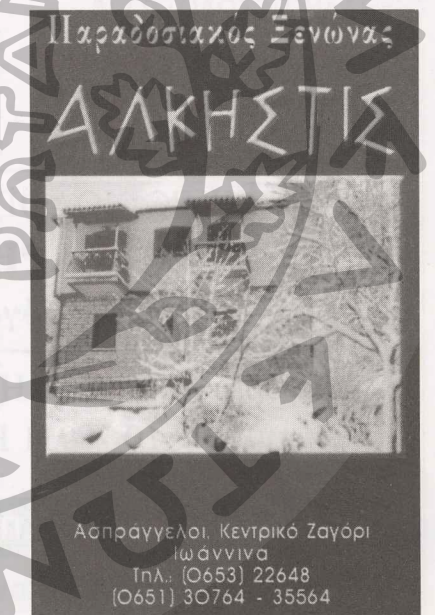
Επίσης λειψανοθήκη μεταλλική με την επιγραφή «1840 Ιουνίου Ζ' ο Άγιος Τρύφωνας λείψανα της Αγίας Παρασκευής του εκ ΚΩΜΗΣ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ δι' ΕΞΟΔΩΝ ΜΟΝΑΖΟΥΣΩΝ».

Η Αγία Παρασκευή ήταν ένα μοναστήρι γυναικών με διάρκεια ζωής αρκετών εκατοντατηριδών, αληθινό προπύργιο για την Ορθοδοξία αλλά και για την πατρίδα στους χαλεπούς γι' αυτά καιρούς. Στα νεότερα

χρόνια, αφού και η τελευταία μοναχή αποδήμησε εις Κύριον το μοναστήρι διηύθυνε ιερομόναχος μέχρι το 1947.

Η Αγία Παρασκευή απέχει από το χωριό δέκα πέντε λεπτά της ώρας και πηγαινει και αυτοκίνητο. Στις 20 Ιουλίου όπως είναι γνωστό εορτάζεται η μνήμη της μα γίνεται και πανηγύρι στην κεντρική πλατεία του χωριού όπου συγκεντρώνει πολλούς επισκέπτες.

Σε όλη την περίοδο του χρόνου εκατοντάδες επισκέπτες καταφθάνουν καθημερινά και επισκέπτονται το μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής και αποχω-

Ασπραγγέλοι. Κεντρικό Ζαγόρι Ιωαννίνα
Τηλ.: (0653) 22648
(0651) 30764 - 35564

Ο ΚΑΜΠΟΣ ΤΩΝ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ ΚΑΙ Η ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Του Μάκη Κομπάρου

Στο τεύχος Μαΐου 2016 του περιοδικού μας ο Βασίλης Τζιόβας γράφει για ένα επίκαιρο υπαρκτό και ουσιαστικό θέμα, που αποτελεί το θεμέλιο λίθο της ανάπτυξης, τον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, δάση), θέμα που αφορά όχι μόνο τον τόπο μας το Ζαγόρι, αλλά όλη τη χώρα.

Ο χέρσος κάμπος των Ασπραγγέλων

Όσα διάβασα με γύρισαν πολλά χρόνια πίσω στη ζωή του χωριού μου, τότε που οι άνθρωποι καλλιεργούσαν τον κάμπο μας με σιτηρά και κριθάρι, καλλιεργούσαν ακόμη και χωράφια σε δυσπρόσιτες περιοχές, «Κουλούρια Σεπετούρας» «Βροπίστας» και άλλα χωράφια, που αρκετά οι χωριανοί τα προστάτευαν από τη διάβρωση του εδάφους με καλοχτισμένες ξερολιθιές.

Η σοδεία συγκεντρώνονταν σε δεμάτια και μεταφέρονταν με τα ζώα στα πέριξ του χωριού

Το καλοκαίρι πρόσμενα στ' αλώνια να βρεθώ να φέρω γύρα τ' άλογα και να τα καμτσικίζω πηδούσαμε μέσα στ' άχυρα - Μνήμη σ' ευχαριστώ στη λαύρα μέσα της ζωής, στο δέντρο σου σταλίζω

γράφει με καημό και πόνο ο Κ. Σίμος.

Στη συνέχεια έπρεπε να μπει το άχυρο και να στοιβαχτεί στον αχυρώνα, ο οποίος συνόδευε πλησίον το κάθε αλώνι.

Η κάθε οικογένεια σ' αυτόν

αλώνια, για ν' ακολουθήσει το αλώνισμα, να συγκεντρωθεί ο καρπός, να μπει στα τσουβάλια και να μεταφερθεί στο κατώ του σπιτιού, προηγείτο μια ακόμη επίπονη, αλλά γραφική εργασία, το λίχνισμα, το οποίο πολλές φορές αργούσε, γιατί ο Αίολος δεν είχε κέφια και το ξεκαθάρισμα του καρπού γίνονταν με καθυστέρηση.

τον άγονο τόπο προσπαθούσε να είναι αυτάρκης και η οικιακή οικονομία τότε λειτουργούσε ικανοποιητικά, σωτήρια. Οι κάτοικοι φρόντιζαν το σπίτι να έχει τα απαραίτητα για το χειμώνα.

Φθινόπωρο οι σοδειές μαζεύονται στο σπίτι.

Μύριζε μούστο η αυλή και το κελάρι οπώρες. Η κάθε οικογένεια είχε γίδια και αγελάδες, 500 γίδια ο κάθε μαχαλάς και 80 αγελάδες το χωριό, έτσι κανείς δεν αγόραζε, γάλα, γιαούρτι, τυρί, βούτυρο, ξυνόγαλο, όπως γίνεται σήμερα με το φούρναρη, ο οποίος μεταφέρει εκτός του ψωμιού και όλα τα παραπάνω είδη.

Ακόμη και ο μικρός κήπος στο σπίτι παρείχε σχεδόν όλα τα λαχανικά και στις άκρες του υπήρχε χώρος για οπωροφόρα δέντρα, κερασιές, δαμασκηνιές, μηλιές, καρυδιές.

Να πούμε ακόμη ότι οι Ασπραγγέλοι καλλιεργούσαν χωράφια και στην κάτω περιοχή, Παλιουργιά και Βρύση Πασιά, καλλιέργειες οι οποίες γίνονταν με μεγάλο κόπο και ταλαιπωρία, με τα ζώα και ανεβοκατεβαίνοντας το βουνό που ορθώνεται πάνω από τη Βρύση Πασιά γίνονταν οι μεταφορές τότε.

Σήμερα ο κάμπος των Ασπραγγέλων παραμένει χέρσος, κάμπος που έθρεψε ένα χωριό, κάμπος «Ψωμοδότης» και «Ζωοδότης». Αυτός ο κάμπος πρέπει να καλλιεργηθεί και μπορεί να γίνει παραγωγί-

κός, αποδοτικός, να δώσει ζωή στην περιοχή, αφού το νερό φτάνει μέχρι και το τελευταίο χωράφι.

Δύο-τρεις συνταξιούχοι καλλιερητές, ας γίνουν παράδειγμα για όλους, πολιτεία και νέους.

Το Ζαγόρι δεν είναι δυνατόν να επιδιώσει μόνο με τον τουρισμό, υπάρχουν και άλλες πλουτοπαραγωγικές πηγές που πρέπει να αξιοποιηθούν, οι αρμόδιοι και επαΐοντες έχουν τον λόγο.

Θα πρασινίσει ο κάμπος; Θα δούμε κοπάδια προβάτων να βόσκουν; Αγελάδες στα λιβάδια και κυψέλες με μέλισσες;

Οι συγχωριανοί μου μαζί και όλοι οι Ζαγορίσιοι δεν αρμόζει να είμαστε πια θεατές της σημερινής σε αφασία κατάστασης, θα πρέπει κάτι να κάνουμε, να φωνάξουμε, να σκούξουμε, όπως θα έλεγε ο Φανίσιος.

Πολλά ακούγονται για ανάπτυξη. Ποια ανάπτυξη; Πότε και πού; Άλλος μιλάει για επενδύσεις, άλλος για μεταρρυθμίσεις και μάλιστα «ευρύτερες και βαθύτερες». Μερικοί μιλάνε για ρύθμιση του χρέους και αρκετοί για 3, 4, 5 ή 2% πρωτογενές πλεόνασμα, κουράγιο Έλληνες.

Αναλογίζομαι, άπαντες οι πατριώτες μας βουλευτές, όταν διασχίζουν τον κάμπο Ασπραγγέλων και τον κάμπο των Κάτω Πεδινών δεν προβληματίζονται; Δεν ματώνει η ψυχή τους για την ερημιά και το θέαμα που αντικρίζουν;

ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΠΛΑΚΑ ΣΤΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗ

Σόσα έγραψε ο κ. Δ. Θάνος στο τεύχος 459 του Σεπτεμβρίου 2016 του περιοδικού μας. Θα μου επιτρέψει όμως να ξαναγράψω και να ξαναγκρινιάξω για την κατάσταση που επικρατεί σχετικά μ' εκείνο που λέγονταν «**Λαογραφικό Μουσείο Αγάπιος Τόλης**». Πανηγυρίζαμε ότι συστάθηκε ίδρυμα με την παραπάνω επωνυμία και ακολούθησαν βραβεύσεις του Αγ. Τόλη από μαζικούς φορείς.

Αλλά ας ξεκινήσουμε απ' την ανέγερση του κτιρίου. Πολλά χρήματα απ' τον τότε Νομάρχη κ. Ν. Ζαρμπαλά χωρίς να εξασφαλίσει την κυριότητα του οικοπέδου. Έπρεπε να συσταθεί ίδρυμα, να εγκριθεί απ' το Υπουργείο, να δώσει ο Αγάπιος το οικόπεδο και τα αντικείμενα και ύστερα ο Νομάρχης να χρηματοδοτήσει την ανέγερση του κτιρίου.

Σύμφωνα με τα άρθρα 108 επόμενα του Αστικού Κώδικα η σύσταση ιδρύματος απαιτεί «**περιουσία προς εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού**». Ο Αγάπιος λίγο πριν πεθάνει συνέταξε συμβολαιογραφική πράξη για σύσταση ιδρύματος. Στην πράξη αυτή, πλην του οικοπέδου, έπρεπε να αναφέρονται ονομαστικά τα αντικείμενα της συλλογής, να αριθμούνται, να περιγράφονται. Αυτό έγινε τελικά από την Περιφέρεια Ηπείρου μετά τον θάνατο του Αγάπιου και μετά την αρνητική

απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού για την έγκριση του ιδρύματος. Ήδη στο Υπουργείο υπάρχει κατάλογος με φωτογραφίες και περιγραφή πέντε χιλιάδων περίπου αντικειμένων, που αναμένεται να αποτελέσουν τα εκθέματα του Μουσείου. Γράφτηκε από κάποιον σε ανύποπτο χρόνο ότι η συλλογή του Αγάπιου ξεπερνάει τα σαράντα χιλιάδες αντικείμενα. Αν δεχτούμε ότι ήταν λιγότερα, τότε τα πέντε χιλιάδες αντικείμενα που μεταφέρθηκαν στο νέο κτίριο είναι πολύ λίγα. Και όχι μόνο αυτό, αλλά λείπουν και σπάνια και πολύτιμα εκθέματα. Ποιος γνωρίζει πόσα αντικείμενα είχε ο Αγάπιος; Ποιος γνωρίζει πόσα ήθελε να διαθέσει στο ίδρυμα και πόσα στους κληρονόμους του; Όσοι επισκέφτηκαν τα σπίτια του Αγάπιου και ξαναγήθηκαν απ' τον ίδιο και άκουσαν την ιστορία κάθε αντικειμένου -τα παιδιά μου, έλεγε ο Αγάπιος- ας βγουν να με διαψεύσουν. Πολύτεκνος ο Αγάπιος και τα παιδιά του μοιράστηκαν και ενταφιάστηκαν. Στη συλλογή του νέου κτιρίου έπεσε «**ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΠΛΑΚΑ**», γράφει ο κ. Δ. Θάνος.

Δεν γνωρίζω την κατάσταση της υγείας του Αγάπιου τις τελευταίες μέρες του. Είναι απορίας άξιον που κάθισε κι έγραψε δυο ιδιόγραφες διαθήκες. Λίγες λέξεις, ασύντακτες, ανορθόγραφες και δεν βγαίνει νόημα. Η διαθήκη εκφράζει την τελευταία βούληση του διαθε-

τη. Ποια ήταν η τελευταία θέληση του Αγάπιου; Αν ο ίδιος δεν είχε την δύναμη να καλέσει συμβολαιογράφο για σύνταξη δημόσιας διαθήκης, γιατί δεν το έκαναν αυτοί που τον περιέβαλαν; Είχε σώας τας φρένας να δηλώσει την τελευταία βούλησή του; Οι δύο διαθήκες στάλθηκαν στο Υπ. Πολιτισμού και αυτό -νόμιμα- ζήτησε να κηρυχθούν αυτές κύριες, δηλαδή απρόσβλητες. Έτσι, πλην των άλλων, οι δυο διαθήκες περιέπλεξαν το ζήτημα της έγκρισης του ιδρύματος, γιατί βγήκαν στο προσκήνιο και συγγενείς -κληρονόμοι του Αγάπιου. Και έγιναν κάποια δικαστήρια και βγήκαν κάποιες αποφάσεις και δεν ξέρουμε τελεσίδικα πού θα καταλήξουν.

Συμφωνώ με τον κ. Θάνο για τα όσα γράφει για τους πολιτιστικούς συλλόγους περί «**υψώσεως φωνής και ασκήσεως πίεσεως**». Η ευθύνη τους φτάνει ως εκεί. Στους συλλόγους θα προσθέσω και το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ζαγορίου, το οποίο άτυπα θα μπορούσε να παιδεύσει δευτεροβάθμιο όργανο και να συντονίζει τους συλλόγους και όχι μόνο για το θέμα της συλλογής του Αγάπιου, αλλά και για την εν γένει πολιτιστική δράση στο Ζαγόριο χώρο. Σ' αυτό το σημείο ας μου επιτρέψει ο κ. Θάνος να του θυμίσω ότι υπάρχει και η λαογραφική συλλογή του κ. Μ. Οικονομίδη στον Ελαφότοπο, η οποία κινδυνεύει να έχει την ίδια τύχη μ' αυτή της Μπάγιας. Δηλαδή στον Ελαφότοπο θα λειτουργήσει λαογραφικό μουσείο με σύσταση ιδρύματος ή με μορφή κληροδοτήματος ή με άλλο τρόπο;

Ας θυμίσω στον κ. Θάνο ότι το περιοδικό μας δημοσίευσε και ένα μνημόνιο -δεν βρήκαν άλλη λέξη;- μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και Δήμου Ζαγορίου σχετικό με την λειτουργία της λαογραφικής συλλογής του Αγάπιου. Αλλά τι να γράψει

κανείς αφού το μνημόνιο δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. Ας μου απαντήσει κάποιος πόσα λεωφορεία τουριστικά πέρασαν το καλοκαίρι απ' τη συλλογή του Αγάπιου και πόσα φυσικά πρόσωπα πέρασαν το κατώφλι της εισόδου. Ας μου απαντήσουν αν τη συλλογή την επισκέφτηκε η Σχολή Ευελπίδων, τα ΚΑΠΗ, τα σχολεία, πολιτιστικοί σύλλογοι εκτός Ηπείρου και άλλοι μαζικοί φορείς. Γνωρίζω ότι μεγαλύτερη επισκεψιμότητα έχει το τρίτοξο γεφύρι παρά η συλλογή. Μιλούμε για ανάπτυξη και κάποια σκαλοπάτια της ανάπτυξης τα αλείφουμε με σαπούνι. Μιλούμε για την παράδοση του τόπου μας και για τον πολιτισμό του που πρέπει να τα μεταφέρουμε στους νέους μας και μεις ρίχνουμε μαύρο όπως στην Τ.Β. και σκοτάδι όπως το χειμώνα που μας κόβεται το ρεύμα από κεραυνούς.

Αγαπητέ κ. Θάνο ευθαρσώς δηλώνω ότι δεν υπερβάλλεις, τουναντίον μπορούσες να γράψεις περισσότερα και σε καλώ να ξαναενοχλήσεις γι' αυτό το θέμα, μήπως μπει το νερό στ' αυλάκι και πορευτεί προς την φτερωτή για να λειτουργήσει ο μύλος, αφού η Μπάγια έχει ποτάμι και πραγματικό μύλο, όπως είδαμε κάποτε στην τηλεόραση. Έτσι οι επισκέπτες απ' το τρίτοξο γεφύρι θα πάνε στο μουσείο κι απ' εκεί στον μύλο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΙΝΑΒΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

ΔΩΔΕΚΗ 73 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
τηλ.: 265106693
κιν.: 6932857864
email: athantsinavos@gmail.com
web: www.thanastsinavos.gr

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΗ ΤΣΟΥΜΑΝΗ
Ιατρού Μικροβιολόγου - Βιοπαθολόγου

Γρηγορίου Σακκά 3, Ημιόροφος, Ιωάννινα
τηλ. 26510 78911 Κιν. 6981446689

Συμβεβλημένος με Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όλα τα ταμεία

Αιμοληψίες κατ' οίκον κατόπιν ραντεβού

ΕΛΙΝΑ Ε. ΒΟΥΡΔΑ
Χειρουργός Οφθαλμίατρος

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία
και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο
Cambridge, Μ. Βρετανία

Δέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα.
Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβού

Πλ. Νότη Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα
Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847
email: elvourda@hotmail.com

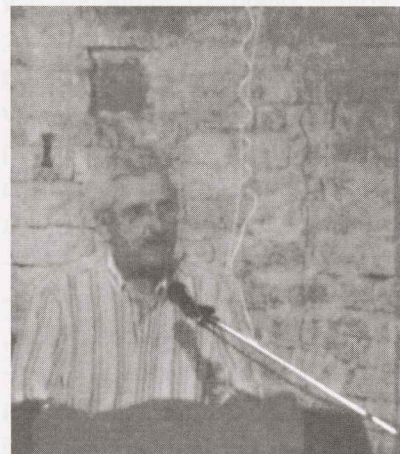
GIANNENA SERVICES

24
ΩΡΕΣ

SERVICE ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Μιχάλης & Ηλίας Κατσούπης Ο.Ε.
Μ. Αγγέλου 15 & Γρ. Σακκά 6-8, Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 35300, 75041, 70020 - Fax: 26510 70944
κιν. 6936 477477, 6936 474474
www.giannenaservices.gr, e-mail: info@giannenaservices.gr

Κουκουλιώτικα γεφύρια και μύλοι

Σπύρος Τσουμάνης

Πρόεδρος της Αδελφότητας
Εκδήλωση της 30 Ιουλίου 2009
στο Κουκούλι με θέμα
«Αναφορά στα Γεφύρια»
Θέμα: Κουκουλιώτικα γεφύρια
και μύλοι.

Όπως είναι γνωστό η χαράδρα του Βίκου αρχίζει από τη θέση «Στενά» που είναι κάτω από το Τσεπέλοβο, κοντά στο μοναστήρι του Ρογκοβού και τελειώνει κοντά στο Πάπιγκο. Η όλη διαδρομή της χαράδρας είναι περίπου 20 χιλιόμετρα. Στα πρώτα 4-5 χιλιόμετρα η χαράδρα παρουσιάζει σημαντική γραφικότητα, γιατί είναι πολύ στενή, αποτελεί το τμήμα της χαράδρας που λέγεται «Βικάκης» ή «Πάνω Βίκος» και φτάνει μέχρι ανάμεσα από τα χωριά Κουκούλι και Κήποι.

Από εκεί και για 5 περίπου χιλιόμετρα η χαράδρα παίρνει άλλη μορφή. Το τμήμα αυτό αρχίζει από το γεφύρι του Κοντοδήμου ή Λαζαρίδη και τελειώνει στο γεφύρι του Μίσιου. Από εκεί και πέρα αρχίζει ο καθ' αυτού Βίκος.

Το τμήμα αυτό της χαράδρας περικλείει το Κουκούλι από τρία μέρη: Ανατολικά, Νότια και Δυτικά και το χωρίζει από τα χωριά Κήποι, Δίλοφο και Βίτσα και Μονοδέντρι αντίστοιχα.

Στο τμήμα αυτό της χαράδρας υπάρχουν επίπεδα μέρη και από την μία και από την άλλη πλευρά του ποταμού, στα οποία βρίσκονται Κουκουλιώτικα χωράφια. Εκεί έχουν κατασκευαστεί από τα παλιά χρόνια και λειτουργούσαν τέσσερες

υδρόμυλοι, όλοι από την Κουκουλιώτικη πλευρά, γιατί το μέρος ήταν προσήλιο και προσφέρονταν γι' αυτό. Από τις απέναντι πλευρές, τις ανήλιες, οι βράχοι είναι μεγάλοι και μονοκόμματοι, δύσκολο μέρος για την κατασκευή μύλων.

Είναι αξιο παρατήρησης πως δίπλα από κάθε υδρόμυλο έχει γίνει κι από ένα θαυμαστό γεφύρι για να διευκολύνεται η επικοινωνία των χωριών στο ανοιχτότερο κάπως αυτό τμήμα της χαράδρας.

Γύρω από τον κάθε μύλο ή πολύ κοντά σ' αυτόν υπήρχαν και 1 ή 2 χωράφια με καλαμπόκι ή τριφύλλι ή και οπωροφόρα δέντρα.

Ο πρώτος μύλος που συναντάει ο Βικάκης είναι του «Κοντοδήμου» ή «Λαζαρίδη» ανάμεσα στο Κουκούλι και στους Κήπους. Είχε ένα «μάτι», δηλα-

πορεία του ποταού και κατά την έναρξη του καλοκαιριού αργούσε να στερέψει στο ρέμα του Βίκου.

Στα μέσα του 18ου αιώνα ο Κοντοδήμος έφτιαξε κοντά στον μύλο του και το μονότοξο γεφύρι, που έχει και αυτό το όνομά του.

Από τον Κοντοδήμο τον μύλο τον αγόρασε ο Αλέξης βογιάς από το Καπέσοβο, άγνωστο πότε.

Στις αρχές του προηγούμενου αιώνα ο μύλος αγοράστηκε από τον Γιάννη Λαζαρίδη, παππού του αείμνηστου Κώστα Λαζαρίδη μαζί με τα γύρω χωράφια στο ποσόν των 130 λιρών. Από τότε άρχισε να λέγεται «Μύλος του Λαζαρίδη», όπως και το γεφύρι, «Γεφύρι του Λαζαρίδη». Ο μύλος λειτούργησε ως το 1950 περίπου, ενώ τα μαντάνια του και η νερο-

16ον ή τον 15ον αιώνα. Παλιά έγγραφα του έτους 1672 αποκαλύπτουν ότι οι ιδιοκτήτες του ήταν πολλοί και ήταν από το Κουκούλι.

Από το 1696 το μοναστήρι του Προφήτη Ηλία που ήταν στην Βίτσα άρχισε να ενδιαφέρεται για τον μύλο αυτό, γιατί ο Ηγούμενος και οι καλόγεροι του θεώρησαν ότι τα έσοδα απ' αυτόν θα εξυπηρετούσε τους κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και θρησκευτικούς σκοπούς τους. Επειδή όμως οι ιδιοκτήτες του μύλου ήταν πολλοί, η μεταβίβαση όλων των μεριδίων του μύλου στο μοναστήρι διήρκεσε 36 χρόνια και το μοναστήρι έγινε κύριος του μύλου το έτος 1732. Γι' αυτό τον λόγο ο μύλος ονομάστηκε «Καλογερικός».

Επειδή κατ' αρχάς τα έσοδα από τον μύλο αυτό ήταν πολλά, κάποιοι ιδιοκτήτες παρακείμενων εκτάσεων εκδήλωσαν την πρόθεση να κατασκευάσουν και αυτοί μύλο, κοντά στον «Καλογερικό». Κάτι τέτοιο όμως θα ελάττωνε τα έσοδα του «Καλογερικού» μύλου, πράγμα που οι καλόγηροι του μοναστηριού δεν δεχόταν με τίποτα. Έτσι λοιπόν κατάφεραν όχι μόνο να αποτρέψουν την κατασκευή του δεύτερου μύλου αλλά και να πείσουν τους ιδιοκτήτες να δωρίσουν την έκτασή τους στο μοναστήρι...

Και εντελώς ξαφνικά το έτος 1851 οι καλόγεροι του μοναστηριού αποφάσισαν να πωλήσουν τον μύλο. Τον αγόρασαν οι Κουκουλιώτες για να εξασφαλίσουν ένα πάγιο εισόδημα για τον μισθό των δασκάλων του χωριού.

Πρώτος μωλυνάς ήταν ο Δημήτριος Γριμπός από το Μονοδένδρι, με τον οποίο οι Κουκουλιώτες συνέταξαν και το «καταστατικό» της λειτουργίας του μύλου.

Έτσι λοιπόν:

— Από τα έσοδα του μύλου ο μωλυνάς θα κρατούσε το 33% και η εκκλησία του Κουκουλίου το 66%.

— Η αμοιβή του αλέσματος για μεν τους Κουκουλιώτες θα ήταν 30 παράδες ανά 100 οκά-

Κουκουλιώτικα γεφύρια και μύλοι

δες άλεσμα με 1 οκά φύρα, για δε τους υπόλοιπους θα ήταν 3 οκάδες ανά 100 οκάδες άλεσμα με 1 οκά φύρα, για δε την λειτουργία των μαντανιών και της νεροτριβής η τιμή θα ήταν γενικά 20 παράδες το «τυλιγάδιον» (= τόπι, βλαρ).

— Ό,τι έξοδα συντήρησης του μύλου απαιτηθούν θα βαρύνουν την εκκλησία, η δε χειρωνακτική εργασία, τον μωλυνά.

— Ο μωλυνάς υπόσχεται τήρηση των παραπάνω και επιπλέον υποσχεται ότι δεν θα δυσανεστηθεί κανένας από τους πελάτες του.

Το 1852 οι Κουκουλιώτες ανέθεσαν στον Γεώργιο Κιοσσε από το Κουκούλι να αλλάξει τις δύο μυλόπετρες γιατί οι παλιές είχαν φθαρεί.

Το 1853 νοίκιασαν τον μύλο για ένα χρόνο στον Αναστάσιο Γεωργίου από την Βελτισία (Κληματιά) για 725 γρόσια.

Κοντά στο τέλος του 19ου αιώνα ο μύλος αυτός όπως και οι άλλοι μύλοι της περιοχής, άρχισε να περνάει κάποια σοβαρή κρίση. Χρονιά με την χρονιά τα έξοδα για την συντήρηση και την επισκευή του μύλου και των άλλων εξαρτημάτων, (μαντανιών και νεροτροβιάς), ήταν πολύ μεγαλύτερα από τα έσοδα. Και τούτο γιατί είχε αρχίσει να διαδίδεται η χρήση στα γύρω χωριά και στο χωριό μας των έτοιμων αλεύρων καθώς και η μη χρήση μάλλινων υφασμάτων. Έτσι λοιπόν οι Κουκουλιώτες διαπίστωσαν πως ήταν πλέον ασύμφορη η διατήρησή του και παραιτήθηκαν από κάθε φροντίδα για την επισκευή του ώσπου αυτός στο τέλος ερημώθηκε και γκρεμίστηκε.

Από τα παραπάνω αποδείχτηκε ότι οι Κουκουλιώτες είχαν πείσει πολύ έξω στους υπολογισμούς τους σε αντίθεση με τους καλόγηρους, γιατί αγόρασαν αυτόν τον μύλο σε μια περίοδο που το Ζαγόρι άρχισε να ξεπέφτει και να αραιώνει ο πληθυσμός του για διάφορες αιτίες (ιδίαιτερα τις ληστείες). Έπειτα ο μύλος δεν είχε ιδιοκτήτη, αλλά ήταν «χωριανικός», επιβεβαιώνοντας την γνωστή παροιμία «το χωριανικό το βόδι το τρώει ο λύκος».

Μέχρι το έτος 1932 φαινόταν οι ερειπωμένες τοιχοποιίες και το αυλάκι του που άρχιζε λίγο παρακάτω από το γεφύρι του «Κοντοδήμου». Τότε άρχισε τα έργα οδοποι-

ίας ο Σύνδεσμος «Τύμφη» και άρχισαν να χαλούν τους ερειπωμένους τοίχους και να παίρνουν τις πέτρες για την κατασκευή τους αυτοκινητόδρομου.

Το 1960 που ξανάρχισαν τα έργα οδοποιίας, στο μέρος που ήταν ο μύλος εγκατέστησαν σπαστήρα για την κατασκευή χαλικού. Οι πέτρες από τους τοίχους του μύλου χρησίμευσαν σαν τα πρώτα υλικά για τον δρόμο. Έτσι χάθηκε κάθε ίχνος από τον παλιό μύλο. Ακόμα και το όνομα της τοποθεσίας άλλαξε, από μύλος καλογερικός πήρε το όνομα σπαστήρας.

Το 1967 εγκαταστάθηκε πάλι ο σπαστήρας στο μέρος που ήταν ο μύλος, γιατί χρειαζόταν χαλίκι για το στρώσιμο του δρόμου πέρα από τους Κήπους.

Κοντά στον «Καλογερικό» μύλο και λίγα μέτρα πιο κεί βρίσκεται το περίφημο τρίτοξο γεφύρι. Αξιοθαύμαστο έργο αρχιτεκτονικής κατασκευής για την εποχή του. Γι' αυτό τον λόγο και χαρακτηρίστηκε «διατηρητέο ιστορικό μνημείο» (ΦΕΚ 239/30-06-1964). Αυτό εξυπηρετούσε παλιά όσους έρχονταν από τα «Κεφάλια» για να αλέσουν στον «Καλογερικό» μύλο και τους Κουκουλιώτες ιδιαίτερα για να περνούν και να επικοινωνούν αυτοί με τις πέρα από το ρέμα του Βίκου δασικές κοινοτικές εκτάσεις, τις γνωστές με το όνομα «Μεσιονάρα», «Πετούρνα» και «Αφορεσμός» καθώς και για το πέρασμα των ζώων τους για βόσκηση στα μέρη αυτά.

Βρίσκεται ΝΑ του Κουκουλίου και απέχει περίπου 40 λεπτά της ώρας. Μια ωραία πέτρινη σκάλα στρωμένη με καλντερίμι ένωσε το χριό με το μύλο και το γεφύρι. Σήμερα σώζονται μόνο τα λείψανά της. Απέχει μόνο 15 λεπτά από τους Κήπους και αυτό ξεγελάει πολλούς κάνοντάς τους να νομίζουν ότι ανήκει στους Κήπους.

Σύμφωνα με τον ιστορικό Λαμπρίδη, το γεφύρι αυτό το έχτισε ο Ζώτος Ρούσης από τους Νεγάδες ξεοδεύοντας γι' αυτό 8.000 γρόσια και ήταν αρχικά ξύλινο.

Αργότερα, όταν ο παρακείμενος μύλος έγινε ιδιοκτησία του μοναστηριού ο ηγούμενος Σεραφείμ το 1814 ξόδεψε 20.000 γρόσια και το έκανε πέτρινο. Γι' αυτό τον λόγο και ονομάστηκε και «Καλογερικό».

(Συνεχίζεται)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΤΣΑ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας πραγματοποίησε τον Αύγουστο του 2016 πολλές δραστηριότητες. Αναφέρω ορισμένες:

1. Συναυλία με τη Γλυκερία

Στις 10 Αυγούστου οργάνωσε συναυλία, στην πλατεία του χωριού, με την εξαιρετική Γλυκερία και την μπάντα της. Πλήθος κόσμου Βιτσινοί, Ζαγορίσιοι, Γιαννιώτες τραγούδησαν, χόρεψαν, διασκέδασαν με τα μοναδικά τραγούδια της. Ήταν μια ξεχωριστή βραδιά που έδωσε ζωή στο χωριό.

2. Το πανηγύρι

Στις 15 Αυγούστου γιορτάσαμε την Κοίμηση της Θεοτόκου, στην οποία είναι αφιερωμένος ο Ιερός Ναός της Κάτω Βίτσας. Την παραμονή, στον Εσπερινό και την Παράκληση, στο μικρό αλλά καλοσυντηρημένο και πεντακάθαρο ναό, συγκεντρώθηκαν πολλοί προσκυνητές για να τιμήσουν τη Μεγαλόχαρη και αν ζητήσουν τη Χάρη Της. Ανήμερα το Δεκαπενταύγουστο πολλοί συγχωριανοί και επισκέπτες, παραβρέθηκαν στη Θεία λειτουργία και τον αγιασμό, που έγινε στο μεσοχώρι, για να γιορτάσουν με μεγαλοπρέπεια την Προστάτιδά μας Παναγία. Η Κοίμηση της Θεοτόκου είναι το μικρό Πάσχα του καλοκαιριού. Η Παναγία μας είναι το πιο ιερό και αγαπητό πρόσωπο μετά το Χριστό. Είναι Θεοτόκος και όχι Χριστοτόκος ή ανθρωποτόκος. Αυτή τη μεγάλη Θεομήτορ και γιορτή πανηγυρίζει το χωριό μας.

Έτσι στις 14-15 και 16 Αυγ. έγινε το πανηγύρι με μεγάλη επιτυχία. Το χωριό μας, που διαθέτει μία απ' τις πιο όμορφες πλατείες (μεσοχώρι) με τον υπεραιωνόβιο πλάτανο, ήταν γεμάτο κόσμο το τριήμερο. Τους πανηγυριώτες διασκέδασε το συγκρότημα του Γρηγόρη Καψάλη, του μοναδικού Κλαρινίστα, Ωραίο το γλέντι με επισκέπτες από Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία, Αθήνα, Γιάννενα, τα άλλα Ζαγοροχώρια... Η εξυπηρέτηση των πανηγυριωτών ήταν η καλύτερη από τα μέλη του Πολ. Συλλόγου. Μικρά παιδιά, νέοι και νέες και μεγαλύτεροι βοηθούσαν με γνώμονα τη διατήρηση της παράδοσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικά της αμέριστης αγάπης για το χωριό.

3. Ημερήσια εκδρομή στη λίμνη Πλαστήρα

Στις 30 Αυγ. ο Πολ. Σύλλογος οργάνωσε εκδρομή με έξοδά του για τους χωριανούς στη λίμνη Πλαστήρα. Σαράντα πέντε Βιτσινές και Βιτσινοί απολαύσαμε την πανέμορφη διαδρομή προς τη λίμνη και το εντυπωσιακό φράγμα της. Το τοπίο θυμίζει πραγματικά, Ελβετία. Η χλωρίδα και η πανίδα της περιοχής απ' τις πιο πλούσιες. Η επίσκεψη και το προσκύνημα στο μοναστήρι της Παντάνασσας στην Κορώνη Καρδίτσας, όπου φυλάσσεται η τίμια κάρα του Αγίου Σεραφείμ, μας γέμισε αγαλλίαση και ευφροσύνη.

Τελειώνοντας πρέπει να συγχαρώ και να ευχαριστήσω θερμά τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου, αλλά και όλους τους νέους και τις νέες του χωριού, που οργάνωσαν και βοήθησαν με κάθε τρόπο τις εκδηλώσεις που προανέφερα.

Η Μεγαλόχαρη να χαρίζει υγεία, δύναμη και προκοπή, να μας αξιώνει όλους να συναντιόμαστε τον Αύγουστο στο χωριό και να είμαστε όλοι «στο μέτρο».

Καλό χειμώνα!

Αλέκος Παπαχρήστος

Φθινοπώριασε. Η μέρα ξεψυχάει. Αφράτα σύννεφα γκριζα κι άλλα μαύρα απειλητικά, μαζεύονται στον καταγάλανο ως τώρα ουρανό.

Οι πρώτες βροχές μαλακώνουν το ξεραμένο απ' τη ζέση του καλοκαιριού χώμα, ξεδιψώντας τη γη και σκορπίζοντας τη γνωστή φθινοπωριάτικη μυρωδιά.

Τα φύλλα των δέντρων άρχισαν να βάφονται με τα πανέμορφα φθινοπωρινά χρώματα.

Οι ακτίνες του ήλιου δεν είναι πια καφτερές. Μας χαϊδεύουν γλυκά και τις αποζητάμε.

Οι φθινοπωρινοί καρποί στις δόξες τους.

Τα ζώα και τα πουλιά του δάσους σωπαίνουν σκεπτικά. Τι χειμώνας άραγε τα περιμένει!!!

Τα χελιδόνια ετοιμάζουν τις βαλίτσες τους για το μακρινό τους ταξίδι. Ακόμη και τα μικρά, τα φετινά περιμένουν με περιέργεια να γνωρίσουν άλλους τόπους κι άλλους ανθρώπους.

Αγαπημένα πουλιά! Μας φέρνουν την Άνοιξη και μας χαρίζουν με το τιτίβισμά τους τη χαρούμενη συντροφιά τους στο γείσο της στέγης, τα αποχαιρετάμε μ' αγάπη σαν δικά μας. «Στο καλό, καλό ταξίδι, να μας ξανάρθετε του χρόνου, οι φωλίτσες σας θα σας καρτερούν».

Καθώς ο καιρός αρχίζει ν' αλλάζει, αλλάζει κι η όψη των χωριών μας. Ολάνοιχτα τα σπίτια, φωτισμένα τα παραθύρια, φωνές γέλια τραγούδια βήματα στους δρόμους. Ζωή στο χωριό τόσο σύντομη, το πολύ δύο μήνες. Κι ύστερα.... Άνθισαν οι «διώχνες» τα λουλούδια του αποχωρισμού.

Μαζί τους τοιμάζονται και τα άλλα χελιδόνια οι άνθρωποι, για

«Τα χελιδόνια του φθινοπώρου»

Ελένης Οικονομίδου-Δούβλη

το χωνευτήρι της μικρής ή μεγάλης πόλης. Σήμανε μαζί με τις διώχνες η ώρα του.... Ξενιτεμού του δικού τους.

Δακρυσμένα γυναικεία μάτια τοιμάζουν τις βαλίτσες. Τρεμάμενα χέρια βάζουν κλειδωνιές.

Βαριά, ασήκωτα πόδια πηγαινοέρχονται, γυρίζουν και ξαναγυρίζουν από δωμάτιο σε δωμάτιο. Σαν να θέλουν να πάρουν κοντά τους και την τελευταία γωνιά του σπιτιού. Γιατί κάθε γωνιά έχει κάτι να πει.

Και τα παιχνίδια των παιδιών «στον τόπο τ'ς να τα ματαβρούν το καλοκαίρι»...

Το μάτι γυρίζει ολόγυρα σαν να θέλουν να τα φωτογραφίσουν κι αν ήταν δυνατόν να τα πάρει όλα μαζί τους μαζί με τις αναμνήσεις, τις πανάκριβες.

Δεν τους κάνει η καρδιά να φύγουν.

Κι όλα ματαγυρίζουν. Μην άφ'κα (άφησα) καμιά μεσάντρα ανοιχτή κι χορεύουν τα ποντίκια στη σ'κατιά (ρούχα).

— Να βάλω ένα τιφί (ταψί) στ' γωνιά μην' έρθ' καμιά σταλαξιά απ' του μπουχαρί!

— Μην άφ'κα την καντήλα αναμέν' κι φουτλίξουμι (καούμε)! Οι γείτονες παραστέκουν!

— Αγκαλιές, φιλιά, δάκρυα, ευχές ανάκατα.

Θα ξανασιμίσουν άραγε;

Τα ξεχωρίσματα είναι πάντα δύσκολα και βαριά, βαρύτερα αν τα φορτώνουν και τα χρόνια.

Ακόμα και τα «βιολιά» συμπάσχοντας τραγουδούν. «Τώρα στα ξεχωρίσματα έλα να φιλη-

θούμε, γιατί έχουμε ζωή και θάνατο ποιος ξέρ' αν ανταμώθουμε».

Η τσάντα η πολύτιμη με τη ρίγανη, το χαμομήλι, τον τραχανά, κάνα κυδώνι κι ένα κλωνάρ' λιβάντα ή βασ'λικό αχώριστη απ' το χέρι.

— Οι άντρες δεν το πολυδείχνουν.

— «Αίντι σκόλνα, να κλείσουν τ' χρόν' πάλι τα μάτια. Θαύμα. Αν μας αφήκι ο κόπτσας (ο σκώρος). Έφεξι νύχτωσι περνάει ο καιρός...».

Το μεγάλο κλειδί γυρίζει στην κλειδωνιά κι ο ήχος κατ' ευθείαν ραγίζει την καρδιά.

Περνούν και το ξύλο με τον άλοο (αλυσίδα) στους σιδερένιους κρίκους της πόρτας.

Βάνουν και την ριχτ'κή κλειδωνιά.

Σημάδι αναχώρησης. Σπίτι κλεισμένο!

Έχετε γεια, να καλοξεχειμωνιάσετε, να καλοανταμώσουμε. Στιγμές αζαργύρωτες.

Αλλά ας μη μελαγχολήσουμε!

Υπάρχουν κι άλλα χελιδόνια, κι άλλων χελιδονιών τιτίβισματα και χελιδονίσματα.

Χωρίς φτερά αυτά, χωρίς βαλίτσες. Δεν φεύγουν αυτά. Γυρίζουν στη φωλίτσα τους, τιτιβίζοντας χαρούμενα, φορτωμένα με παρδαλές σάκες, με όμορφα καθαρά ρουχαλάκια, καλοχτενισμένα μουτράκια. Με-

λισσολοί ξεχνούνται στους δρόμους και ζωντανεύουν οι γειτονιές και βουίζουν οι αυλές καθώς ολάνοιχτες κυψέλες της γνώσης ανυπόνομα τα καρτερούν τα σχολεία.

Πολλοί μεγαλύτερα με του αέρα του παλιού μπαίνουν σαν

σίφουνas στην αυλή. Χαλούν τον κόσμο στις φωνές. Τρέχουν να βρουν παλιούς φίλους να πουν, και τι δεν έχουν να πουν, όλα του καλοκαιριού τα νέα. Ψήλωσαν κιόλας, μέστωσε το κορμί τους, άλλαξε κι η φωνή τους! Αλωνίζουν την αυλή κυρίαρχα ώσπου να χτυπήσει το κουδούνι.

Τα συντροφεύω με τη μαγιά μου δακρυσμένη.

Τ' αγκαλιάζω όλα και τα μεγαλύτερα και τ' άγουρα. Αυτά κι αν είναι.

Σ' αυτά τα χελιδονάκια τ' αμάλαγα, καθαρά και φροντισμένα μ' ατίθασα κοτσιδιάκια με κορδελίτσες τα κοριτσάκια, καλοχτενισμένη χωρίστρα ή «καρφάκι» τ' αγοράκια, στέλνω τη σκέψη μου. Προσωπάκια αγουροξυπνημένα, αλλά χλωμά κι άλλα κτακόκκινα απ' την αγωνία.

Βαθιά στη χούφτα της μαμάς και της γιαγιάς το χεράκι ιδρωμένο. Τρέμουν τα κερασένια χελιάκια. Τρεμοπαίζει το δάκρυ στα τσίντορα. Κι' αυτή η καρδούλα που φτερουγίζει! Κι εκείνα τα μάτια τα πελώρια γεμάτα αθώτητα!

Και πώς μπερδεύουν ακόμη και τ' όνομά τους και τ' αδελφάκια τους πότε ένα και πότε δύο τα λογαριάζουν. Οι μανούλες καμαρώνουν. Πότε μεγάλωσαν, πότε πέταξαν απ' τη φωλιά τη μητρική!

Βαρκούλες άπραγες κι άμαθες που βγαίνετε έξω από τη ζεστασιά του σπιτιού σας με τ' άσπρο πανάκι των ονείρων φουσκωμένο, ας είστε καλοτάξιδες κι ευλογημένες απ' του παπά τον αγιασμό.

Μάζεψε τα μελισσόπουλα στην ποδιά σου καλή μου δασκάλα. Είσαι τυχερή! Μακάρι νάχα γι' άλλη μια φορά στη ζωή μου την τύχη σου.

Καλή χρονιά χελιδονάκια!

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ
Msc στα Εφαρμοσμένα Οικονομικά

Σπ. Λάμπρου 34 - Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 26208 Κιν.: 6944 681912
e-mail: jntinalaxis@gmail.com

Μια αλησμόνητη βάπτιστη στον Ελαφότοπο (Τσερβάρι) του Ζαγορίου

Το Σάββατο 24-9-2016, μια ηλιόλουστη μέρα, έγινε στις 12:30 μ.μ. στον άρτι ανακαινισθέντα ιερό ναό του Αγίου Γεωργίου Ελαφοτόπου, ιδιοκτησίας της αρχοντικής οικογένειας Σολωμού, η βάπτιστη της θυγατέρας του νεαρού ζεύγους Νικολάου Δ. Νικολαΐδη, ασφαλιστή και Αικατερίνης Ι. Χασιώτου, παιδαγωγού. Ως ανάδοχοι παρέστησαν οι Λάζαρος Ζαφειρίου και Ευγενία Στεφανίδου. Στην τελετή του μυστηρίου της βάπτισης εχορο-

τρίου Ν. Νικολαΐδη, τον Παναγιώτη Ιωαννίδη με τη σύζυγό του, τις κόρες της Πηνελόπης Σολωμού Βερτοδούλου Αγγελική και Ιουλία με τα παιδιά τους, τον Νικόλαο Τσοτούσουρα με τη σύζυγό του Πολυξένη και την Πανωραία Γκράτζιου-Μιχαήλ με τον σύζυγό της Γρηγόρη και την κόρη τους Έλσα.

Κατά τη διάρκεια της βάπτισης μοιράστηκαν τους καλεσμένους τα μαρτυρικά και κατά το πέρας της τα δώρα της νεοφώτι-

σαν ο πατέρας της νεοφώτιστης Νικόλαος Δ. Νικολαΐδης, η μητέρα του Βασιλική, η αδερφή του Φανή, η γιαγιά του Ευγενία και η

του Μενέλαου
Στ. Κιζόπουλου

θεία του Γλυκερία με τον σύζυγό της Μηνά, η μητέρα της νεοφώτιστης Αικατερίνη Ι. Χασιώτου, οι γονείς της Ιωάννης και Ανθή, τα αδέρφια της Γεώργιος και Νέλη και η γιαγιά της Κατερίνα καθώς

έχει η Λένα-Κατερίνα Γεροθανάση, όπου διασκέδασαν με μουσική που έπαιξε DJ ως τα μεσάνυχτα. Κατόπιν διανυκτέρευσαν άλλοι στον ξενώνα «Ρόκα», άλλοι στον ξενώνα «Ελαφότοπος» της Ελένης Ντιναλέξη και οι υπόλοιποι σε ξενώνες του γειτονικού χωριού των Άνω Πεδινών. Οι οικογένειες Νικολαΐδη και Χασιώτη κατέλυσαν στο αρχοντικό του Γεωργίου Αλ. Σολωμού, αιμνήστου πατρός της Βασιλικής Σολωμού-Νικολαΐδη.

στάτησε ο εφημέριος της κοινότητας Ελαφοτόπου αιδεσιμώτατος παπα-Ιωάννης Λάζος. Τη νεοφώτιστη, που της δόθηκε το όνομα Δήμητρα, ανεδέξατο εκ της κολυμβήθρας η εκ των αναδόχων Ευγενία Στεφανίδου. Έτσι η οικογένεια της μικρής Δήμητρας άναψε το όνομα του αείμνηστου παππού της Δημητρίου Ν. Νικολαΐδη, ο οποίος τίμησε, αγάπησε και αποχαιρέτησε για πάντα το χωριό μας με μοναδικό τρόπο.

Την τελετή της βάπτισης τίμησε πλήθος καλεσμένων, που κατέκλυσε το ναό. Ήταν οι συγγενείς και οι φίλοι της οικογένειας Νικολαΐδη από τη Θεσσαλονίκη, της οικογένειας Χασιώτου από τη Βέροια, της οικογένειας Σολωμού από την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα Ιωάννινα και σύσσωμος ο Ελαφότοπος, τους κατοίκους του οποίου κάλεσε, κατά το παλαιό έθιμο, τόσο στη βάπτιστη όσο και στο γεύμα, ο ίδιος ο πατέρας της νεοφώτιστης, τιμής ένεκεν προς την Ελαφοτοπίτισσα μητέρα του Βασιλική Σολωμού-Νικολαΐδη.

Μεταξύ των καλεσμένων ξεχώρισα τον Δημήτριο Χατζηπαναγιώτου με τη σύζυγό του, διευθυντή της ασφαλιστικής εταιρείας ERGO Θεσσαλονίκης, προσωνυμικό φίλο του αείμνηστου Δημή-

τρίου Ν. Νικολαΐδη, τον Παναγιώτη Ιωαννίδη με τη σύζυγό του, τις κόρες της Πηνελόπης Σολωμού Βερτοδούλου Αγγελική και Ιουλία με τα παιδιά τους, τον Νικόλαο Τσοτούσουρα με τη σύζυγό του Πολυξένη και την Πανωραία Γκράτζιου-Μιχαήλ με τον σύζυγό της Γρηγόρη και την κόρη τους Έλσα.

Κατά τη διάρκεια της βάπτισης μοιράστηκαν τους καλεσμένους τα μαρτυρικά και κατά το πέρας της τα δώρα της νεοφώτι-

σαν ο πατέρας της νεοφώτιστης Νικόλαος Δ. Νικολαΐδης, η μητέρα του Βασιλική, η αδερφή του Φανή, η γιαγιά του Ευγενία και η

θεία του Γλυκερία με τον σύζυγό της Μηνά, η μητέρα της νεοφώτιστης Αικατερίνη Ι. Χασιώτου, οι γονείς της Ιωάννης και Ανθή, τα αδέρφια της Γεώργιος και Νέλη και η γιαγιά της Κατερίνα καθώς έχει η Λένα-Κατερίνα Γεροθανάση, όπου διασκέδασαν με μουσική που έπαιξε DJ ως τα μεσάνυχτα. Κατόπιν διανυκτέρευσαν άλλοι στον ξενώνα «Ρόκα», άλλοι στον ξενώνα «Ελαφότοπος» της Ελένης Ντιναλέξη και οι υπόλοιποι σε ξενώνες του γειτονικού χωριού των Άνω Πεδινών. Οι οικογένειες Νικολαΐδη και Χασιώτη κατέλυσαν στο αρχοντικό του Γεωργίου Αλ. Σολωμού, αιμνήστου πατρός της Βασιλικής Σολωμού-Νικολαΐδη.

Κλείνοντας λοιπόν και εγώ την αναδρομή μου στο ιστορικό της αλησμόνητης αυτής βάπτισης, θα 'θελα να συγχαρώ την αγαπητή συγχωριανή μου Βασιλική Γεωργίου Σολωμού -ας μου επιτραπεί αυτή τη φορά να την αναφέρω με αυτό το όνομα- διότι απ' ενός μεν τίμησε το χωριό της προκρίνοντάς το για τη βάπτιστη της εγγονής της Δήμητρας, απ' ετέρου δε διότι ως οργανώτρια και ψυχή της πολύκοσμης αυτής εκδήλωσης ξεπέρασε κάθε προσδοκία μας ανακαλώντας στη μνήμη όλων των χωριανών παρόμοιες εκδηλώσεις, που γίνονταν τρεις παλιούς εκείνους καλούς καιρούς, όταν ο Ελαφότοπος (Τσερβάρι) έσφιζε από ζωή και ήταν ο πνευματικός φάρος του Ζαγορίου, ονομαστής επαρχίας της εύανδρης Ηπείρου.

Το βράδυ οι ξένοι καλεσμένοι συνέδρευσαν στον ξενώνα «Ρόκα», ιδιοκτησίας της εκκλησίας μας, την ενοικίαση του οποίου

Την Κυριακή το πρωί η οικογένεια Νικολαΐδη μετά των αναδόχων παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία στον κεντρικό ναό του Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου, όπου η νεοφώτιστη δέχτηκε την πρώτη θεία μετάληψη ως ορθόδοξη χριστιανή πλέον. Μετά την απόλυση της εκκλησίας αναχώρησαν και οι τελευταίοι καλεσμένοι. Έτσι έκλεισε η ωραία αυτή εκδήλωση.

Κλείνοντας λοιπόν και εγώ την αναδρομή μου στο ιστορικό της αλησμόνητης αυτής βάπτισης, θα 'θελα να συγχαρώ την αγαπητή συγχωριανή μου Βασιλική Γεωργίου Σολωμού -ας μου επιτραπεί αυτή τη φορά να την αναφέρω με αυτό το όνομα- διότι απ' ενός μεν τίμησε το χωριό της προκρίνοντάς το για τη βάπτιστη της εγγονής της Δήμητρας, απ' ετέρου δε διότι ως οργανώτρια και ψυχή της πολύκοσμης αυτής εκδήλωσης ξεπέρασε κάθε προσδοκία μας ανακαλώντας στη μνήμη όλων των χωριανών παρόμοιες εκδηλώσεις, που γίνονταν τρεις παλιούς εκείνους καλούς καιρούς, όταν ο Ελαφότοπος (Τσερβάρι) έσφιζε από ζωή και ήταν ο πνευματικός φάρος του Ζαγορίου, ονομαστής επαρχίας της εύανδρης Ηπείρου.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

1. ΔΙΩΡΟΦΗ ΟΙΚΙΑ Ε = 232,60 τ.μ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ Ε = 32,38 τ.μ. ΟΙΚΟΠΕΔΟ Ε = 339.66 τ.μ. Κοντά στην κεντρική πλατεία
2. ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
Ε = 609,68 τ.μ.
Τιμή Ευκαιρίας
Τηλ. 6932406875

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΟΥΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥΣ

ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Πληροφορίες

στο τηλέφωνο:

26510 35033

Βιβλιοπαρουσίαση

Μανόλη Μαγκλάρα:

Στ' Αχνάρια του Ηπειρώτη της Αχαΐας

Του Σωκράτη Βασιλείου

Ο Μανόλης Μαγκλάρας, οξυδερκής φιλόλογος και βαθυστόχαστος δάσκαλος, διάκονος Ιδεών και Αρχών, με το περιπούδαστο πόνημά του «Στ' αχνάρια του Ηπειρώτη της Αχαΐας», ανασύρει από την αχλή της μνήμης τα βήματα και τα βιώματα των πρώτων Ηπειρωτών στην Πάτρα και αποκαλύπτει από τη σκόνη του χρόνου τη διαχρονική και γόνιμη παρουσία των Ηπειρωτών στη φιλόξενη γη της Αχαΐας.

Όπως γράφει ο ίδιος στο Εισαγωγικό του Σημείωμα, δύο ήταν οι κύριοι στόχοι τους οποίους είχε θέσει ως ο μακροβιότερος πρόεδρος του Πανεπειρωτικού Συλλόγου Πατρών: Η ανέγερση του Πνευματικού και Πολιτιστικού Κέντρου των Ηπειρωτών, «Το σπίτι του Ηπειρώτη» και η συγγραφή πονήματος για την πολύχρονη και δημιουργική παρουσία των Ηπειρωτών στην Πάτρα.

Μετά την εκπλήρωση αυτών των δύο ευγενών στόχων ο Μανόλης Μαγκλάρας αποσύρεται από την πρωταγωνιστική ομάδα του Συλλόγου και για να ξεκουραστεί και ο ίδιος, αλλά και για να δώσει την ευκαιρία σε νέους ανθρώπους να αναλάβουν τις τύχες του Συλλόγου και να τον κατευθύνουν προς τους υψηλούς στόχους του.

Περιεχόμενα του βιβλίου αυτού του Μανόλη Μαγκλάρα, είναι η διαχρονική και πλουραλιστική παρουσία του Ηπειρώτη, ο οποίος όλες τις μορφές της ζωής στην Πατρινή κοινωνία, είναι η έρευνα και η πραγματεία της πολυσημαντικής και πολύχρονης δημιουργικής παρουσίας επί του αχαϊκού εδάφους της αποδημικής περιπέτειας του ηπειρώτικου στοιχείου, από τις παραμονές της Απελευθέρωσης από τους Τούρκους έως τις μέρες μας.

Η πραγματεία αυτή του Μανόλη Μαγκλάρα, αποτελεί και μια επιβεβαίωση της λαμπρής διαδρομής των Ηπειρωτών μεταναστών στο κοινωνικό και οικονομικό στερέωμα της Πάτρας και της ανυπολόγιστης προσφοράς της στην αστική και οικονομική της ανάπτυξη.

Ανοίγοντας το κεφάλαιο της εξερεύνησης της παρουσίας του Ηπειρώτη μετανάστη στην πρωτεύουσα του Νομού, στην πόλη της Πάτρας ο Μανόλης Μαγκλά-

ρας, φτάνει να μας οδηγήσει στη γέννηση και στην αφετηρία της πολύχρονης ιστορικής διαδρομής του Πανεπειρωτικού Συλλόγου Πατρών. Η ενδελεχής μελέτη και επισταμένη έρευνα του συγγραφέα πιστοποιούν την εργατικότητα, την υπομονή, την επιμονή και την προκοπή αυτού του, όπου γης Ηπειρώτη και επιβεβαιώνουν την καθ' όλον το 19ο αιώνα, έντονη και εμφανή παρουσία των Ηπειρωτών στην πόλη των Πατρών.

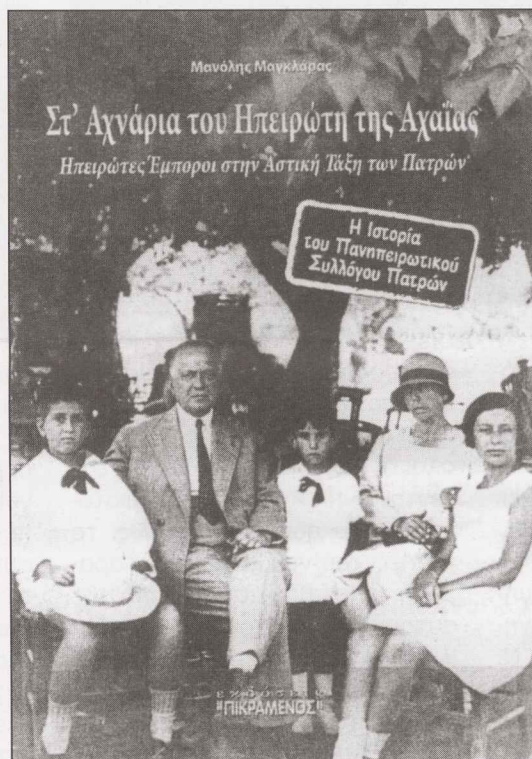
Παίρνοντας ο συγγραφέας τον επισκέπτη από το χέρι τον ξεναγεί στις Ηπειρώτικες συνοικίες, όπου κατοικούσαν κυρίως Ηπειρώτες και στα στέκια, όπου είχαν τις επιχειρήσεις του ή ασκούσαν τα βιοποριστικά τους επαγγέλματα πολλοί συμπατριώτες του.

Αρχίζοντας από την περιοχή Αη-Γιάννη Πράτσικα, όπου εγκαταστάθηκε η οικογένεια Πράτσικα, όταν κατέφθασε στην Πάτρα, αμέσως μετά την απελευθέρωση, προερχόμενη από τη Δρόβια της ενιαίας Ηπείρου, μας ξεναγεί στην περιοχή Τζινη, που πήρε το όνομα από τον αρτινό (Κομπότι) Θεόδωρο Τζινη και έχει επίκεντρο τη σημερινή πλατεία Πυροσβεστικού, το δε ηπειρώτικο σπίτι που έκτισε το 1832, ανέπαφο διατηρείται ως σήμερα, στη διασταύρωση των οδών Μαιζώνος και Αγίου Νικολάου (Dur).

Ακριβώς απέναντι, ένα από τα παλαιότερα αρχοντικά της Πάτρας (κατάστημα Ζάρα μέχρι πρότινος), όπου είχε φιλοξενηθεί και είχε διανυκτερεύσει το πρώτο βασιλικό ζεύγος, ο Όθωνας και η Αμαλία, και ανήκε στην οικογένεια του έμπορου Κρεμμύδη από την Πάργα.

Από εκεί μας οδηγεί στο κέντρο πάντα της πόλης, όπου άλλωστε δραστηριοποιούνταν επαγγελματικά οι έμποροι Ηπειρώτες τον καιρό εκείνο και επί της οδού Μαιζώνος, έκτισαν με

ίδιες δαπάνες τον καθεδρικό ιερό ναό της Ευαγγελίστριας, αφιερωμένο εκτός της Παναγίας, στον Άγιο Νικόλαο, προστάτη Άγιο των θαλασσινών οδοιπόρων και ασφαλώς στον Ηπειρώτη Νεομάρτυρα Άγιο Γεώργιο, το φουστανελά, όπου και εγκατέστησαν υπερμεγέθη εικόνα με τα θαύματα του Αγίου. Ο ναός αυτός ήταν πάντα για τους Ηπειρώ-

τες της Πάτρας τόπος συνάντησης και σημείο αναφοράς.

Βαδίζοντας στον ίδιο κεντρικό δρόμο, στην οδό Μαιζώνος, αλλά βορειότερα, η οικογένεια Στρούμπου, από το Κουκούλι του Κεντρικού Ζαγορίου χρηματοδότησε την ίδρυση του Αχαϊκού Παρθενοναγωγείου, που έμεινε γνωστό ως «Στρούμπειο Παρθενοναγωγείου» και εξελίχθηκε στο σημερινό Στρούμπειο 2ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών.

Η ξενάγηση συνεχίζεται σ' έναν από τους πλέον πολυσύχναστους δρόμους, έναν δρόμο, τον οποίο είναι αδύνατο να τον αποφύγει, όποιος κατέβει στην Πάτρα για οποιοδήποτε λόγο. Πρόκειται για την οδό Γεροκωστοπούλου, που ξεκινάει από τη θάλασσα και διασχίζοντας την

κεντρικότερη πλατεία της Πάτρας, την πλατεία Γεωργίου του Α', ενώνει την παλαιά με τη νέα Πάτρα. Η οδός φέρει το όνομά της από τον Ηπειρώτη Αχιλλέα Γεροκωστόπουλο, από το χωριό Πάτερο των Κατσανοχωριών Ιωαννίνων, που αναδείχθηκε σε αξεπέραστο νομομαθή Δικηγόρο, λόγιο βουλευτή, υπουργό και Μέγα Ευεργέτη της πόλεως των Πατρών.

Κάνουμε στάση στην οδό Γεροκωστοπούλου και την πλατεία Γεωργίου Α', επί της Μαιζώνος, για να θαυμάσουμε μετά από δύο τετράγωνα, ένα νεοκλασικό αρχοντικό, το Δημαρχείο Πατρών και παραπλεύρως την κάθετο οδό Βότση.

Αν ρωτήσουμε έναν περαστικό πατρινό –εννοείται ντόπιο και μεγαλύτερης ηλικίας– ποιος ήταν ο καλύτερος Δήμαρχος και ποιος έκανε τα περισσότερα έργα στην Πάτρα, έργα υποδομής και μακράς πνοής –θα σου απαντήσει χωρίς δεύτερη κουβέντα για το πρόσωπο του Ηπειρώτη δημάρχου Δημήτρη Βότση. Οι γονείς του δημάρχου ήρθαν στην Πάτρα αφήνοντας την αγηπημένη τους Παραμυθιά για ένα καλύτερο αύριο.

Ολοκληρώνοντας την πραγματεία του για τον Ηπειρώτη της Πάτρας ο συγγραφέας παρατηρεί ότι την περίοδο 1830-1900 αναπτύσσεται μεγάλη παροικία Ηπειρωτών στην Πάτρα, προερχόμενοι από όλη την περιφέρεια της ενιαίας τότε Ηπείρου, αλύτρωτης ακόμα κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό.

Όλος αυτός ο δημιουργικός κόσμος που έφτασε στην πόλη των Πατρών, όλες αυτές οι οικογένειες, που με την εργατικότητα τους αναδείχθηκαν σε σπουδαίους εμπόρους, επιχειρηματίες, βιοτέχνες, τραπεζίτες, οικονομικούς παράγοντες του τόπου αποτέλεσαν ένα υγιές τμήμα της οικονομικής και κοινωνικής ελίτ της αναδυόμενης μετεπαναστατικής αστικής τάξης των Πατρών. Αναδείχθηκαν σε κορυφαία μέλη της τοπικής Πατρινικής κοινωνίας.

Για την επικοινωνία σας με σας με τον συγγραφέα:

Μανόλης Μαγκλάρας
6945230798

Βιβλιοπαρουσίαση

Βασιλείου Ε. Λαμπρίδη

Αναμνήσεις και εκμυστηρεύσεις ενός Δικαστή

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ

Το βιβλίο του Βασίλη Λαμπρίδη, **Επίτμου Αρεοπαγίτη (εκδόσεις Ιανός, 2η έκδοση, Μάρτιος 2016) με τον παραπάνω τίτλο, περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που περιμένει να βρει ο αναγνώστης σε ένα βιβλίο γραμμένο με ειλικρινή αντικειμενική διάθεση, από έναν δικαστικό που τίμησε τη δικαιοσύνη και το δικαστικό σώμα.**

Να μη μας διαφεύγει ότι οι καλοί συγγραφείς ξεχωρίζουν ακριβώς επειδή κατορθώνουν να μιλούν για πράξεις, πρόσωπα και γεγονότα, που αναστάτωσαν τη χώρα, σε δύσκολες περιόδους και δυσάρεστες περιστάσεις.

Ο συγγραφέας, με πραγματική ειλικρινή στόχευση, αναδεικνύει βαθύτερες αλήθειες που τις έζησε ο ίδιος στη μακρόχρονη θητεία τους εόλες τις βαθμίδες της δικαιοσύνης και σε άλλους δημόσιους τομείς ως δικαστικός λειτουργός.

Από τα Πάνω Πεδινά (Σουδενά) Ζαγορίου ο Βασίλης Λαμπρίδης, πολύ συχνά επισκέπτεται το αρχοντικό του στο χωριό από τη Θεσσαλονίκη, όπου διαμένει οικογενειακά. Όταν βρίσκεται ανάμεσα σε συγχωριανούς του αποφορτίζεται από τις ανθρώπινες έγνοιες. Το χωριό του είναι το καταφύγιο όπου βρίσκει ηρεμία και ανάπαυση.

Εκτός από το χωριό του, με ξεχωριστή νοσταλγία, επισκέπτεται το Δελβινάκι που γεννήθηκε, τόπος καταγωγής της μητέρας του και την ακριτική Πωγωνιανή, στα εκπαιδευτήρια της οποίας φοίτησε. Ο πατέρας του Ευστάθιος (Στάθης) Λαμπρίδης, διακεκριμένος φιλόλογος, υπηρέτησε στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Εκεί με πολλούς συμμαθητές και φίλους αναθυμούνται τα μαθητικά και εφηβικά τους χρόνια.

Πολλές φορές, φίλοι από τη Πωγωνιανή, φιλοξενήθηκαν στο αρχοντικό του. Ένα σπίτι πραγματικό μουσείο, με σπάνιο φωτογραφικό υλικό, με αξιόλογο αρχείο, με σπάνιες εφημερίδες, περιοδικά, κλπ. Απόγονος του ιατροφιλόσοφου Ιωάννη Λαμπρίδη, ο οποίος τόσα πολλά πρόσφερε στην Ηπειρο. Μέσα σε ένα τέτοιο πνευματικό περιβάλλον, ο συγγραφέας, φωτισμένος άνθρωπος, μας χάρισε και εκείνος με τη σειρά του, έργο σπουδαίας και εξαιρετικής αξίας.

Τόλησε ο Βασίλης Λαμπρίδης και πέτυχε, με προσπάθεια και κόπους, με βάση τα δεδομένα, να ανασυνθέσει το περίγραμμα μιας ιστορικής περιόδου, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Είναι γεγονός ότι ένα συγγραφικό έργο θεωρείται σημαντικό και ωφέλιμο, όταν στη σύλληψή του αποβλέπει και σε κάποια προσφορά στην κοινωνία.

Αυτοβιογραφούμενος θα γράψει για τις πρώτες εμπειρίες ως νεαρός δικηγόρος, για την ανάληψη δικαστικών καθηκόντων ως

Ειρηνοδίκης το 955 και τη μετέπειτα υπηρεσιακή του πορεία.

Περιέχεται στο βιβλίο η δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη, η δίκη Λαμπράκη, το φαινόμενο Δημ. Κατσούλη, η δικτατορική περίοδος και η αναγκαστική παραίτησή του από τη θέση του Πρωτοδίκη, η αποκατάστασή του κατά την μεταπολίτευση, Πρόεδρος Εφετών (1983), Αρεοπαγίτης (1985), μέλος του Ειδικού δικαστηρίου.

Μετά την αποχώρησή του από τα δικαστικά έδρανα άσκησε δημόσια καθήκοντα ως

μέλος Α.Σ.Ε.Π. (1994), στο ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) ως Πρόεδρος (1999) και παραίτηση (2002). Το βιβλίο ολοκληρώνεται με τον επίλογο, το φωτογραφικό παράρτημα, με έγγραφα και άλλα δημοσιεύματα στον τύπο.

Ο συγγραφέας, απαλλαγμένος από υπηρεσιακά καθήκοντα, πολίτης χωρίς ευθύνες και υπηρεσιακές υποχρεώσεις, με γνώση και ειδικό ενδιαφέρον, αξιοποίησε στο έπακρο το πνευματικό του οπλοστάσιο. Σε ώριμη ηλικία ξεδίπλωσε τις συγγραφικές του ικανότητες, προσεγγίζοντας καταστάσεις που αφυπνίζουν συνειδήσεις. Προσπάθεια και επιδίωξή του, όπως αναφέρει ο ίδιος προλογικά, να περιγράψει «με αντικειμενικότητα, όσα είναι ανθρωπινώς δυνατό, ακόμη και γεγονότα στα οποία συμμετείχα προσωπικά».

Διεισδύει ο Βασίλης Λαμπρίδης στον εσωτερικό του κόσμου απ' όπου εκμυστηρεύεται ανακαλώντας στη μνήμη του γεγονότα

και εμπειρίες από το παρελθόν. Η ανάδυση σκέψεων και αναμνήσεων γίνεται για τον ίδιο υπαρκτή αναζήτηση γεγονότων που σηματοδότησαν εξελίξεις στη χώρα.

Το πόνημα του Βασίλη Λαμπρίδη είναι καλοδεχούμενο και για τον λιτό και κατανοητό τρόπο που εκφράζει τις σκέψεις του και για την αντικειμενικότητα των όσων περιγράφει.

Η συμμετοχή του σε δύο πολύ σημαντικές δίκες, εκείνη για τη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη (1966) και εκείνη στο Ειδικό Δικαστήριο (1991-1992), έδωσαν το ερέθισμα στον δικαστή Λαμπρίδη να ξεδιαλύνει κάποια «σκοτεινά σημεία» των υποθέσεων. Θα γράψει ο ίδιος επιλογικά: «Ως δικαστής που είχα την τιμή να μετάρχω στην εκδίκαση δύο σημαντικών υποθέσεων που συγκίνησαν και δίχασαν το Πανελλήνιο, επιχείρησα, με την απόσταση του χρόνου, να ρίξω φως σε κάποια σκοτεινά σημεία, τα οποία εξακολουθούν να αμφισβητούνται».

Αναλογίζεται, αναθυμάται, μνημονεύει αβίαστα, διηγείται και εκμυστερεύεται γεγονότα του σχετικά πρόσφατου παρελθόντος, που βίωσε προσωπικά ως δικαστής.

Καλλιεργημένος άνθρωπος, με ευρεία παιδεία και επιστημονική θωράκιση, με το έργο του αφήνει ίχνη που δεν χάνονται στο χρόνο, αλλά μένουν αξέχαστα.

Συνετός, λάτρης του προγονικού τόπου και των ανθρώπων του, πραγματικός ευπατρίδης, τίμησε με το ήθος και την ακεραιότητά του τη δικαστική έδρα και τις δημόσιες θέσεις στις οποίες θήτευσε.

Με το παρόν σύγγραμμά του πλούτισε την ιστοριογραφία μας εποχής και με ένα αρδευόμενο και κατανοητό λεκτικό, μας μετέδωσε τη θέρμη και την αγάπη γι' αυτό που καταπάστηκε και το έφερε αισίως σε ευτυχές πέρας.

Ο Βασίλης Λαμπρίδης κατέθεσε τις μαρτυρίες του ως παρακαταθήκη στο ταμείο της ιστορικής μνήμης, γιατί, είναι γνωστό, εάν η λήθη, η λησμονιά, θεωρείται αρετή, τότε η μνήμη αποτελεί χρέος.

Επέλεξε να μεταφέρει στο κοινό το δύσκολο και αμφισβητούμενο, πλησιάζοντας την πραγματικότητα και την αλήθεια.

Πίστη μου είναι ότι ο Βασίλης Λαμπρίδης δεν νοιάστηκε για δόξες και δάφνες, αλλά ενδιαφέρθηκε πιο πολύ να δώσει ένα έργο τελειωμένο και ωφέλιμο.

Προσωπικά τον ευχαριστώ για το δώρο που μου χάρισε και ου εύχομαι από καρδιάς μακροζωία, χαρά και ευτυχία προσωπική και οικογενειακή.

(«ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ»,
Σάββατο-Κυριακή 8-9 Οκτωβρίου 2016)

Βιβλιοπαρουσίαση

Χρήστου Γ. Γαμπρίτσου

Το χωριό μου ΚΡΥΟΒΡΥΣΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

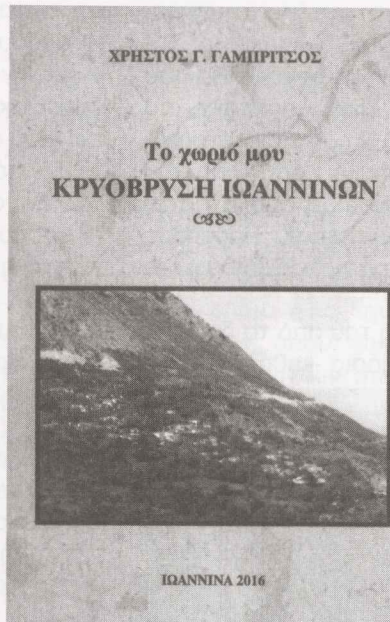
Καρπός έρευνας, κόπων και δυσκολιών για τριάντα χρόνια το βιβλίο του Χρ. Γαμπρίτσου με τίτλο: «Το χωριό μου ΚΡΥΟΒΡΥΣΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ». Το βιβλίο παρουσιάστηκε στις 9/10/2016 στο κατάμεστο πνευματικό κέντρο του χωριού.

Τον Περιφερειάρχη κ. Αλέξ. Καχριμάνη εκπροσώπησε ο αντιπεριφερειάρχης κ. Ντέτσικας, Κρυοβρυσιώτης, που μετέφερε τον χαιρετισμό του. Την εκδήλωση χαιρέτισε εκ μέρους της «ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ» και του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας» ο κ. Απ. Ντιναλέξης. Τέλος, χαιρετισμό απηύθυνε και ο τοπικός εκπρόσωπος της κοινότητας κ. Παππάς. Παρέστησαν στην εκδήλωση ο κ. Κώστας Οικονόμου και η σύζυγός του Αμαλία Βλαχοπούλου, καθηγητήτες του Παν/μίου μας, οι οποίοι βοήθησαν τον κ. Γαμπρίτσο σε κάποια θέματα. Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο κ. Αν. Παππάς, πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού.

Το βιβλίο παρουσίασε ο κ. Ευριπίδης Μακρής, απ' το Κουκούλι Ζαγορίου, δάσκαλος, συγγραφέας και ερευνητής. Ιδιαίτερα παραστατικός, κατανοητός και ευχάριστος, διέτρεξε τις σελίδες του βιβλίου απ' τον πρόλογο, τα δεκατρία κεφάλαια, ως το φωτογραφικό παράρτημα με τις 64 παλιές και νέες φωτογραφίες. Τα γραπτά μένουν, επισήμανε τελειώνοντας ο κ. Ε. Μακρής.

Την εκδήλωση έκλεισε με σύντομη ομιλία του ο συγγραφέας φανερά συγκινημένος απ' την παρουσία όλων των χωριανών, φίλων και καλεσμένων. Τόνισε ότι «**όσα έμαθα και γνωρίζω για το χωριό μου, κατά την μακροχρόνια ασχολία μου με τα κοινά αυτού, έπρεπε να τα γράψω και να μείνουν. Ότι δεν γράφεται ξεχνιέται**». Το βιβλίο του ο κ. Γαμπρίτσος θα μοιράσει δωρεάν σε κάθε οικογένεια του χωριού. Τέλος, μας κάλεσε στο παρακείμενο καφενείο του χωριού όπου προσφέρθηκαν εκλεκτοί μεζέδες και ποτά.

Το θέμα αν η Γκοβριτσά ήταν

ή είναι Ζαγοροχώρι πρέπει να εξετάζεται ιστορικά, γεωγραφικά και πολιτιστικά. Μια ιστορική βάση μας δίνει ο κ. Γαμπρίτσος γράφοντας:

«Από την σύστασή της η κοινότητα Γκοβριτσάς (οι τρεις οικισμοί) περικλείονταν στα όρια του Ζαγορίου, ώσπου στις αρχές του 18ου αιώνα ισχυροί μπέηδες και αγάδες κατόρθωσαν να την αποσπάσουν απ' το Ζαγόρι και να την προσαρτήσουν στο Μαλακάσι, με προφανή σκοπό την μετέπειτα τσιφλικοποίησή της για εκμετάλλευση των παραποτάμιων εδαφών. Το 1817 έγινε τσιφλίκι του Αλή Πασά».

Σκαρφαλωμένη στο Μιτσικέλι η Κρυόβρυση εποπτεύει το Ανατολικό Ζαγόρι, το Μαλακάσι και το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων. Ηλιόλουστο πρωινό απ' τη Μάζια κι απάνω κι από κάτω πυκνή ομίχλη. Γύρω στις δώδεκα καθάρισε η ατμόσφαιρα κι από κάτω απ' την Γκοβριτσά φάνηκε η φανταστική γέφυρα της Μπαλντούμας, τμήμα της εγνατίας οδού. Γύρω στον ορίζοντα βουνά γυμνά ή δασωμένα, ποτάμια, χωράφια και διάσπαρτα χωριά που ερημώνουν. Η Πίνδος, η πατρίδα μας, η τροφός μας, η ιστορία μας, η ομορφιά μας. Καλημέρα Κρυόβρυση.

το βιβλίο τυπώθηκε στα Γιάννενα, στα Τυπογραφεία Μ. Δουβαλή - Π. Αποστόλου & Σία ο.ε.

Απόστολος Ντιναλέξης

Μανόλη Μαγκλάρα:

Στ' Αχνάρια του Ηπειρώτη της Αχαΐας

Τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου και ώρα 19.30, στον Πολιτιστικό Πολυχώρο «Δημήτριος Χατζής», έγινε με μεγάλη επιτυχία η παρουσίαση του βιβλίου «Στα χνάρια του Ηπειρώτη της Αχαΐας», του Συρρακιώτη φιλόλογου καθηγητή Μανόλη Μαγκλάρα σε μια ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα.

Ομιλητές ήταν: ο φιλόλογος Σπύρος Εργολάβος με θέμα: «Ο απόδημος Ηπειρώτης», στη συνέχεια ο επίσης φιλόλογος Νίκος Υφαντής, πρόεδρος του ΙΒΕ και της ΕΛΣΗ με θέμα: «Η Βορειοηπειρωτική παροικία Δροβιανιτών Πάτρας» και τέλος ο εκπαιδευτικός Τάσος Βασιλείου με θέμα: «Ο ιστορικός Πανηπειρωτικός Σύλλογος Πατρών».

Από τους συνδιοργανωτές χαιρέτησαν την εκδήλωση ο Δήμαρχος Β. Τζουμέρκων κ. Σεντελής, ο πρόεδρος του «Συνδέσμου Συρρακιωτών Ιωαννίνων» και τέλος ο πρόεδρος της «Ιστορικής Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου» (ΙΛΕΖ) Βασίλης Τζιόβας με τα παρακάτω λόγια:

«Εκ μέρους της ΙΛΕΖ, ευχαριστούμε τον καθηγητή κ. Μαγκλάρα, για την τιμή που μας έκανε να μας συμπεριλάβει στους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης».

Δεν διάβασα ακόμη το βιβλίο, παρά μόνο στη σχετική βιβλιοπαρουσίαση που έκανε ο φίλος μας καθηγητής κ. Νίκος Υφαντής στην εφημερίδα της πόλης «Πρωινός Λόγος».

Ανάμεσα στους Ηπειρώτες γενικά που μετοίκησαν διαχρονικά στην περιοχή της Αχαΐας, οι Ζαγορίσιοι είχαν το μερίδιό τους στη μετοίκηση αυτή. Λέγεται πως κάπου εκεί στα μέσα του 16ου αιώνα κάποιες οικογένειες, μεταξύ των οποίων και η ιστορική οικογένεια Πετιμεζά από τα χωριά Άνω και Κάτω Σουδενα, έφυγαν και ριζώσαν σ' ένα άλλο οροπέδιο στους πρόποδες του Χελμού χτίζοντας εκεί τα Άνω και Κάτω Σουδενα Καλαβρύτων, που σήμερα φέρουν το όνομα Άνω και Κάτω Λουσοί Καλαβρύτων. Σχετικά με την ιστορία της μετακίνησης αυτής είναι προς έκδοση σχετική έρευνα ενός ιστορικού ινστιτούτου της περιοχής.

Αξέχαστο θα μείνει σε όποιον έζησε τα χρόνια 1978 και 1979 το αντάμωμα των δύο Σουδενωτικών αδερφοτήτων των Αθηνών. Τον πρώτο χρόνο στα Άνω-Κάτω Πεδινα Ζαγορίου και τον δεύτερο χρόνο στα Άνω-Κάτω Σουδενα (Λουσικά) Καλαβρύτων.

Τελειώνοντας ευχόμαστε στον καθηγητή κ. Μαγκλάρα και το καινούργιο του πόνημα, συνέχεια τόσων άλλων, να έχει την ίδια επιτυχία».

Βιβλία που λάβαμε

Ο φίλος και συμπατριώτης με καταγωγή από το Ντομπρίνοβο (Ηλιοχώρι) συνδρομητής του περιοδικού μας, κτηνίατρος **Γεώργιος Στρούλιας**, μας απέστειλε την τέταρτη έκδοση του βιβλίου **«Οι αρρώστιες των ζώων»**. Τον ευχαριστούμε θερμά.

Ο Γεώργιος Στρούλιας γεννήθηκε στο χωριό Τέμπη, τελείωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στη Λάρισα και σπούδασε στην Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας στάθηκε κοντά στον κτηνοτρόφο απ' όλες τις θέσεις της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας όπου εργάστηκε, ειδικά όταν διετέλεσε διευθυντής της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας στη Λάρισα.

Β.Τ.

Σαν χθες οι κατοχικές δυνάμεις εξόντωσαν 92 αμάχους

Συγκινητικές οι εκδηλώσεις μνήμης για το Ολοκαύτωμα των Λιγκιάδων

Π. ΚΟΛΟΚΑΣ (Αντιδήμαρχος): Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να αναγεννηθεί ο ναζισμός ως ιδεολογία...

Εβδομήντα τρία χρόνια συμπληρώθηκαν χθες, από την ημέρα του Ολοκαυτώματος των Λιγκιάδων στις 3 Οκτωβρίου του 1943, όταν οι δυνάμεις κατοχής εισέβαλαν στο χωριό και με πρωτοφανή αγριότητα εξόντωσαν 92 αμάχους, βρέφη, παιδιά γυναίκες και ηλικιωμένους, ενώ έκαιψαν σπίτια και στάβλους. Το ίδιο πρωινό οι μηχανοκίνητες διμοιρίες των Γερμανών, πριν ανηφορίσουν για τους Λιγκιάδες, έσπειραν τον τρόμο και στην Αμφιθέα, με το κάψιμο ενός σπιτιού και την εκτέλεση της μητέρας και των δύο ανήλικων παιδιών της. Το πρωί της Κυριακής, μέσα σε κλίμα βαθιάς συγκίνησης πραγματοποιήθηκε επιμνημόσυνη δέηση, προσκλητήριο νεκρών και καταθέσεις στεφάνων στο χώρο του μνημείου, που αποτελεί σύμβολο θυσίας. Τη Βουλή των Ελλήνων

εκπροσώπησε ο βουλευτής Γιάννης Καραγιάννης. Στην εκδήλωση μνήμης που οργάνωσαν ο Δήμος Ιωαννιτών, η Τοπική Κοινότητα Λιγκιάδων και η Περιφέρεια ηπείρου, κεντρικός ομιλητής ήταν ο Αντιδήμαρχος Παντελής Κολόκας, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος της κοινότητας, Γιάννης Αυγέρης.

Ομιλία Π. Κολόκα

«Για άλλη μια χρονιά βρισκόμαστε σ' αυτόν τον μαρτυρικό τόπο, για να αποτίσουμε φόρο τιμής στη μνήμη των ανθρώπων μας που χάθηκαν από τη ναζιστική θηριωδία, αλλά και για να στείλουμε το μήνυμα: «ποτέ πια φασισμός. Όχι άλλα εγκλήματα σε βάρος της ανθρωπότητας», είπε ο κ. Κολόκας, τονίζοντας πως «Έχουμε χρέος να μην υποκύψουμε στη λήθη που φέρνει το

πέρασμα του χρόνου. Έχουμε χρέος να μεταφέρουμε στις επόμενες γενιές το βίωμα και την ιστορική γνώση».

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο Αντιδήμαρχος σημείωσε πως τα απίστευτης φρικαλεότητας εγκλήματα του ναζισμού, «στοίχισαν» στην Ελλάδα, χιλιάδες ανθρώπινες ζωές και ανυπολόγιστες υλικές καταστροφές, ενώ τόνισε πως ο φασισμός που ως ιδεολογία κυριάρχησε στη ναζιστική Γερμανία και ευθύνεται για τις θηριωδίες στην Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη, στις μέρες μας δείχνει να προσπαθεί να αναγεννηθεί. «Γι' αυτό και οι εκδηλώσεις μνήμης αποτελούν μια ακόμη ευκαιρία να στείλουμε ένα δυνατό μήνυμα: Δεν μπορούμε να το επιτρέψουμε να αναγεννηθεί ο ναζισμός ως ιδεολογία. Ειδικά εδώ, στον τόπο που μετρά-

ει χιλιάδες νεκρούς από το ναζισμό». Είπε.

Ο μοναδικός επιζών

Ξεχωριστή και πολύ συγκινητική στιγμή ήταν όταν πρώτος κατέθεσε στεφάνιστο το μνημείο του Ολοκαυτώματος ο μοναδικός επιζών, ο Παναγιώτης Μπαμπούσκας, ο οποίος μωρό τότε είχε βρεθεί δίπλα από τη νεκρή μητέρα του τραυματισμένος, προσπαθώντας να θηλάσει από το παγωμένο στήθος της.

ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΑΖΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΓΙΑ ΤΑ 73 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΩΝ ΛΙΓΚΙΑΔΩΝ

Στο επίκεντρο οι γερμανικές αποζημιώσεις

ΜΕ ΕΝΑ ηχηρό μήνυμα κατά του ναζισμού τίμησαν οι εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και φορέων τη «μύρση» επέτειο του Ολοκαυτώματος των Λιγκιάδων, όπου τα γερμανικά στρατεύματα εκτέλεσαν 92 άτομα, μετά από την εκτέλεση μιας μητέρας και των δύο ανήλικων παιδιών της στην Αμφιθέα, στις 3 Οκτωβρίου του 1943.

Τη μνήμη των θυμάτων των Λιγκιάδων τίμησαν την Κυριακή οι κάτοικοι του χωριού και οι εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης, των φορέων και της πολιτείας, στο σημείο όπου έγιναν οι μαζικές εκτελέσεις από τους Γερμανούς και όπου έχει ανεγερθεί το μνημείο του Ολοκαυτώματος. Παρών και ο μοναδικός επιζών της γερμανικής θηριωδίας, Παναγιώτης Μπαμπούσκας.

Τη Βουλή των Ελλήνων εκπροσώπησε ο βουλευτής Γιάννης Καραγιάννης. Στην εκδήλωση μνήμης που οργάνωσαν ο δήμος Ιωαννιτών, η τοπική κοινότητα Λιγκιάδων και η περιφέρεια Ηπείρου, κεντρικός ομιλητής ήταν ο αντιδήμαρχος Παντελής Κολόκας, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος

της κοινότητας Γιάννης Αυγέρης.

«Για άλλη μια χρονιά βρισκόμαστε σ' αυτόν τον μαρτυρικό τόπο, για να αποτίσουμε φόρο τιμής στη μνήμη των ανθρώπων μας που χάθηκαν από τη ναζιστική θηριωδία, αλλά και να στείλουμε το μήνυμα: ποτέ πια φασισμός. Όχι άλλα εγκλήματα σε βάρος της ανθρωπότητας», είπε ο κ. Κολόκας, προσθέτοντας πως «έχουμε χρέος να μην υποκύπτουμε στη λήθη που φέρνει το πέρασμα του χρόνου. Έχουμε χρέος να μεταφέρουμε στις επόμενες γενιές το βίωμα και την ιστορική γνώση».

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του, ο αντιδήμαρχος σημείωσε πως τα απίστευτης φρικαλεότητας εγκλήματα του ναζισμού «στοίχισαν» στην Ελλάδα χιλιάδες ανθρώπινες ζωές και ανυπολόγιστες υλικές καταστροφές. Η χώρα βυθίστηκε στο πένθος, ο εθνικός της πλούτος λεηλατήθηκε, οι υποδομές της καταστράφηκαν πλήρως, ο παραγωγικός της ιστός διαλύθηκε. «73 χρόνια μετά την τραγωδία στους Λιγκιάδες και τη γερμανική κατοχή στην Ελλάδα, παραμένει ακόμη μια ουσιαστική εκκρεμότητα: Η επιστροφή του αναγκαστικού κατοχι-

κού δανείου και οι αποζημιώσεις για τα εγκλήματα του πολέμου, παραμένουν απαράγραπτες υποχρεώσεις της Γερμανίας στη χώρα μας», υπογράμμισε ο κ. Κολόκας.

Τόνισε, επίσης, πως ο φασισμός που ως ιδεολογία κυριάρχησε στη ναζιστική Γερμανία και ευθύνεται για τις θηριωδίες στην Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη, στις μέρες μας δείχνει να προσπαθεί να αναγεννηθεί. «Γι' αυτό και οι εκδηλώσεις μνήμης αποτελούν μια ακόμη ευκαιρία να στείλουμε ένα δυνατό μήνυμα: Δεν μπορούμε να το επιτρέψουμε να αναγεννηθεί ο ναζισμός ως ιδεολογία. Ειδικά εδώ, στον τόπο που μετράει χιλιάδες νεκρούς από τον ναζισμό», είπε.

Ο πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου του δήμου Ιωαννιτών Κώστας Γκόγκος αναφέρθηκε στα ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν τη μνήμη των Λιγκιάδων.

Οι εκδηλώσεις μνήμης ξεκίνησαν το Σάββατο το βράδυ με μουσική εκδήλωση στον χώρο του Μνημείου, όπου παρουσιάστηκε το έργο του Μίκη Θεοδωράκη, «Το τραγούδι του νεκρού αδερφού», με τον βαρύτονο Αχίλλεα Φρέστα, τη σοπράνο Αναστασία Ζώη και στο πιάνο τη Γεωργία Ζώη. Τέλος, το τρίημερο των εκδηλώσεων μνήμης ολοκληρώθηκε με την εκδήλωση «Μνήμης και Αναστοχασμού» που πραγματοποιήθηκε χθες στο Πνευματικό Κέντρο Λιγκιάδων.

(Η.Α. ΤΡΙΤΗ 4/10/2016)

«Πράσινη κάρτα» για το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου

ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ Δίκτυο Γεωπάρκων της Ουνέσκο παραμένει για τα επόμενα τέσσερα χρόνια το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου, μετά τη θετική αξιολόγηση που έλαβε και τα αποτελέσματα της οποίας ανακοινώθηκαν στις 30 Σεπτεμβρίου στο 7ο Συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε στην Αγγλία, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από όλα τα Γεωπάρκα του κόσμου.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΑΛΑΤΣΗ

Η «πράσινη κάρτα» αντάμειψε τους κόπους και τις προσπάθειες των στελεχών της Αναπτυξιακής Ηπείρου Α.Ε. και των μελών του Φορέα Διατήρησης και Ανάδειξης του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου, στον οποίο συμμετέχουν η περιφέρεια Ηπείρου, οι δήμοι Κόνιτσας και Ζαγορίου και το Εθνικό Πάρκο Βίκου-Αώου, ωστόσο, τώρα ξεκινά μια εξίσου δύσκολη περίοδος, καθώς για τα επόμενα τέσσερα χρόνια η δουλειά που έγινε, θα πρέπει να διατηρηθεί και να επεκταθεί.

Οι υποχρεώσεις των μελών του Παγκόσμιου Δικτύου είναι ιδιαίτερα αυξημένες, καθώς θα πρέπει όχι μόνο να διατηρούν τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά που προσδίδουν μοναδικότητα στα φυσικά μνημεία, αλλά κυρίως να τα αναδεικνύουν μέσα από πολύπλευρες δράσεις και ενέργειες.

«Για να συνεχίσει κάποιο Γεωπάρκο να είναι μέλος του δικτύου, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραμείνει στάσιμο, να μην έχει κάνει τίποτα μέχρι την επόμενη αξιολόγηση», σημείωσε εκ μέρους της Αναπτυξιακής, ο βιολόγος και μέλος της Επιτροπής Διατήρησης και Ανάδειξης του Γεωπάρκου, δρ. Χαρητάκης Παπαϊωάννου, εν αναμονή των εγγράφων της πλήρους αξιολόγησης που θα αποτυπώνουν τα στοιχεία εκείνα που μέτρησαν θετικά από τους αξιολογητές, οι οποίοι επισκέφθηκαν την περιοχή κατά το διάστημα του καλοκαιριού, καθώς και τα μέλη της Επιτροπής της Ουνέσκο που συνεδρίασε στο Παρίσι.

Μαζί με την «πιστοποίηση», βέβαια, θα έρθουν, έως τα τέλη Νοεμβρίου, και οι συστάσεις για τις παρεμβάσεις και ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν κατά την επόμενη τετραετία, ώστε το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου να μη βρεθεί εκτός του δικτύου. Η ανακοίνωση της θετικής αξιολόγησης έγινε στην τελετή λήξης του Συνεδρίου, όπου ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα για 22 Γεωπάρκα, κυρίως σε ευρωπαϊκές και ασιατικές χώρες, χωρίς οι εκπρόσωποι των Γεωπάρκων να μάθουν λεπτομέρειες για

τα στοιχεία εκείνα που μέτρησαν θετικά ή αρνητικά.

Έτσι, το βάρος πλέον πέφτει στη διαχείριση του Γεωπάρκου τα επόμενα χρόνια, με δεδομένο ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, καθώς είναι πολλά τα Γεωπάρκα εκείνα που επιδιώκουν να ενταχθούν στο Δίκτυο και οι προϋποθέσεις γίνονται πιο αυστηρές.

Όπως η εξήγησε η ιστορικός-αρχαιολόγος ΜSc Γεωργία Κιτσάκη, μέλος της Επιτροπής επίσης από την Αναπτυξιακή Ηπείρου, θα πρέπει να γίνεται μια συνεχής δουλειά στο Γεωπάρκο. «Το Γεωπάρκο δεν είναι πρόγραμμα, όπως άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα που κάνουμε κάποιες δράσεις ή έργα και τελειώνουμε. Είναι κάτι που μένει στην περιοχή και πρέπει όλοι μαζί να δουλέψουμε γι' αυτό», σημείωσε.

«Γνωρίζουμε ότι έχουμε ένα πολύ καλό Γεωπάρκο, από πλευράς χαρακτηριστικών. Συνήθως όμως το θέμα της διαχείρισης είναι οικονομικό. Υπάρχουν Γεωπάρκα που έχουν τακτική χρηματοδότηση από τις κυβερνήσεις ή συγκεκριμένους πόρους, όπως εισιτήριο, προκειμένου να χρηματοδοτούνται οι δράσεις. Μιλάμε βέβαια για υπερόγκα ποσά σε κάποιες περιπτώσεις, για τον λόγο αυτό δεν μπορούμε να συγκρίνουμε το δικό μας Γεωπάρκο και τις δράσεις που γίνονται σε αυτό με άλλα», σημείωσε ο κ. Παπαϊωάννου.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗ

Το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου είναι ένα ισχυρό «όχημα» για τη προβολή της «άγνωστης» Ηπείρου σε ολόκληρο τον κόσμο. Είναι χαρακτηριστικό πως σε έναν από τους οδηγούς που εξέδωσε Γεωπάρκο της Κίνας, ένα από τα δεκάδες που υπάρχουν εκεί, περιλαμβάνονται φωτογραφίες και πληροφορίες για το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου.

Μόνο τις εργασίες του Συνεδρίου στην Αγγλία παρακολούθησαν περισσότεροι από 700 Σύεδροι από 63 χώρες, ενώ τα Γεωπάρκα, υπό την «σκέπη» πλέον της Ουνέσκο, προσελκύουν παγκόσμιο ενδιαφέρον, προσελκύοντας χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Αφρική.

«Το Γεωπάρκο προβάλλεται παγκοσμίως και μαζί με αυτό η περιοχή μας. Δεν είναι μια συμμετοχή σε μια τουριστική έκθεση, αλλά μια συνεχής παρουσίας του τόπου σε χώρες του εξωτερικού», σημείωσε η κ. Κιτσάκη.

Κλείνοντας, ο κ. Παπαϊωάννου ευχαρίστησε όλους όσοι συνέβαλαν στην επιβράβευση με την «ταυτότητα» του μέλους του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων, μεταξύ των οποίων όσοι εργάστηκαν σταθερά ή έκτακτα, αλλά και οι δεκάδες εθελοντές.

Επιστολές

Σκέψεις για το Περιοδικό μας

Αγαπητό «Ζαγορι μας», θα ήθελα να πω δύο λόγια για το περιοδικό και την άσχημη πιθανότητα να μην αντέξει στην κρίση και να μην επιβιώσει! Η εποχή μας είναι τόσο άσχημη που τα πάντα έχουν περικοπές από τους πολίτες για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν και να επιβιώσουν σε ένα πολύ άσχημο οικονομικό περιβάλλον!

Έτσι θα παρακολουθείτε ότι ο πολίτης σταμάτησε να αγοράζει εφημερίδες και περιοδικά, πηγαίνει πιο αραιά στο καφενείο. Αλλά τι τα θέλετε; Όταν βλέπεις ουρές για να διακανονίσουν τους λογαριασμούς του νερού και του ρεύματος, πού ο ελάχιστος χώρος επιβίωσης για έντυπα που αναφέρονται στον τόπο και στη γενέθλια γη μας;

Βέβαια το Ζαγόρι δεν είναι αυτό καθαυτό ένα περιοδικό, είναι ίσως ένας κρίκος σύνδεσης μ' έναν τόπο που προσπαθεί να επιβιώσει στην πέτρα του, τα χωριά του Ζαγοριού. Όμως και οι εποχές έχουν αλλάξει και τα έντυπα καλώς ή κακώς θέλουν κι αυτά μια φρεσκάδα και μια καλύτερη επαφή με την τωρινή πραγματικότητα. Χωρίς αυτό να είναι η μόνη αιτία των δυσκολιών, πρέπει όμως το περιοδικό σαν μια ύστατη προσπάθεια να δείξει, αν μπορεί, και ένα πιο νέο πρόσωπο! Εσείς κάνετε φυσικά αυτό που ξέρετε και μπορείτε και δεν γίνεται πάντα να ακολουθούμε φανταχτερές σελίδες και εικόνες για να πολεμήσουμε τα κενά της εποχής! Κάποιες λίγες και μικρές διορθωτικές κινήσεις, ίσως μπορούσαν να γίνουν, τουλάχιστον να πούμε ότι παλαίψαμε με το θηρίο που τρώει την εποχή μας!

Εύχομαι καλή δύναμη και υγεία σε όλους σας!

Θόδωρος Γαλανόπουλος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Βαπτίσεις

– Η **Ευφροσύνη** και ο **Νίκος Σπύρου** του Δημητρίου και της Φανής Χαβά βάπτισαν στην Αθήνα την πρωτότοκη κορούλα τους και της χάρισαν το όνομα: **Μελίνα**. Να ζήσει γερή και καλότυχη η δισεγγόνα της Βασιλείας Χαβά.

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

Γάμοι

– Η **Γεωργία** του Λάμπρου **Μάστορα** και της Κατερίνας Γιαννακού και ο εκλεκτός της **Κων/νος Καζούκας** στεφανώθηκαν στους Αγίους Αποστόλους στα Γιάννενα. Γαμήλιος δεξίωση και γλέντι μέχρι πρωίας στο Κέντρο ΧΗΤΟΣ στη Μεταμόρφωση Ιωαννίνων. Να ζήσουν.

Γάμοι και Βαπτίσεις

– Ο **Δημήτρης Μάντζιος** του Φωκίωνα Μιχαήλ και της Φωτεινής και η εκλεκτή της καρδιάς του **Αφροδίτη** στεφανώθηκαν στην Αθήνα την 1η Οκτώβρη 2016 και βάπτισαν και το μονάκριβο γιο τους και του έδωσαν το όνομα **Μιχαήλ**. Να ζήσουν και να τους ζήσει ο νεοφώτιστος με υγεία.

ΑΝΘ ΠΕΔΙΝΑ

Βαπτίσεις

– Ο **Βασίλειος Γκούστης** και η **Μαυρή Νίκη** βάπτισαν το γιο τους και τον είπαν **Ευάγγελο**. Γερό και τυχερό να ζήσει το μωράκι τους. – Η **Γκούστη Καλλιόπη** και ο

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Σπύρος Κόκκινος

Στις 24 Αυγούστου 2016 απεβίωσε στα Ιωάννινα, σε ηλικία 64 ετών και ετάφη την επομένη στους Ασπραγγέλους ο **Σπύρος Κόκκινος**. Ο εκλιπών ήταν σύζυγος της συγχωριανής μας Γαλάτειας Ηλ. Κατσαβριά, με την οποία είχαν αποκτήσει δύο παιδιά, τον Στέφανο και την Ηλιάννα. Καταγόταν από τη Χίνα Ιωαννίνων και από χρόνια συνταξιούχος αστυνομικός. Πολλά καλοκαίρια ο Σπύρος με την οικογένειά του παραθερίζαν στο χωριό και ήταν ιδιαίτερα προσηνής κι αγαπητός από όλους τους χωριανούς. Στη σύζυγό του Γαλάτεια, στα δυο του παιδιά και σ' όλους τους συγγενείς του, ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ Σύλλογος Ασπραγγέλων εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια.

Δημήτριος Μπίκας (1942-2016)

Στις 26 Ιουνίου 2016 απεβίωσε και ετάφη στους Ασπραγγέλους ο συγχωριανός μας Δημήτριος Μπίκας. Ήταν γιος του Αριστοφάνη Μπίκα και της Ναυσικάς Τσόλη. Σε μικρή ηλικία έχασε τον πατέρα του και μεγάλωσε ορφανός με τη μάνα του, την αδερφή του Ευδοξία και με τη γιαγιά του Χαριτίνη. Μετά τα μαθητικά του χρόνια στο χωριό, φοίτησε στις Τεχνικές Σχολές Γεωργίου Σταύρου στα Ιωάννινα κι ακολούθησε την κατεύθυνση του ηλεκτρολόγου. Το 1964 ακολούθησε το δρόμο της ξενιτιάς και εγκαταστάθηκε για εργασία στη Γερμανία. Εκεί, το 1968 παντρεύτηκε την άξια συνοδόποτρό της ζωής του Αθανασία Ροντίδου από τον Πολύφυτο της Ξάνθης και απέκτησαν δύο κόρες, τη Ναυσικά και τη Φανή. Το 1979, επέστρεψαν στην Ελλάδα και συνέχισε να εργάζεται στη Θεσσαλονίκη έως τη συνταξιοδότησή του το 2001.

Τότε, πραγματοποιεί το μεγάλο όνειρο της ζωής του και γεμάτος ενθουσιασμό εγκαθίσταται με τη σύζυγό του μόνιμα πια στο χωριό, στο καινούριο σπίτι που ήδη είχαν κτίσει. Στα δεκαπέντε χρόνια μόνιμης διαμονής του στο χωριό, η παρουσία του στην καθημερινή ζωή της μικρής κοινωνίας ήταν έντονη και συνεχής. Καταρχήν, η τέχνη του ήταν στην υπηρεσία του κάθε συγχωριανού του, ιδίως δε των ηλικιωμένων, οι οποίοι τον είχαν καθημερινό τους στήριγμα. Τακτικός θαμννας των καφενείων, απόλαμβανε σχεδόν καθημερινά το αγαπημένο του τσίπουρο και με ιδιαίτερο ζήλο μάλιστα προετοιμάζε κάθε φθινόπωρο με φίλους την απόσταξη των σταφυλιών για το ρακί της χρονιάς. Το σπίτι του ήταν πάντα ανοιχτό και κάθε χρόνο του Αγίου Δημητρίου όταν γιόρταζε το όνομά του, Παρακολουθούσε επίσης με πραγματική έγνοια για την πρόοδο του χωριού, τις δραστηριότητες του Πολιτιστικού Συλλόγου, της Εκκλησίας και του Τοπικού Συμβουλίου και ποτέ δεν αρνήθηκε να προσφέρει φιλοκερδώς τις υπηρεσίες του.

Αντί στεφάνου προσέφεραν χρήματα στον Πολιτιστικό Σύλλογο Ασπραγγέλων οι κάτωθι τους οποίους και ευχαριστούμε. Οικογένεια Ρούντου Αντωνίου, Χρήστος Ζαμπακόλας, οικογένεια Σωτηρίου Ζαμπακόλα, Θεοδώρα Καραγιάννη, οικογένεια Γαβριήλ Παπαναστασίου, οικογένεια Γιάννη Παπαχρήστου, Γκίτας Κωνσταντίνος.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων συλλυπείται την οικογένειά του και ζητεί συγγνώμη για την καθυστερημένη σύνταξη του άρθρου που οφείλεται στην προσπάθεια συλλογής στοιχείων για το βίο του θανόντος. Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων

Γεράσιμος Μαυρομάτης βάπτισαν το κοριτσάκι τους και την είπαν **Θεοδώρα**. Γερή και τυχερή να ζήσει η νεοφώτιστη.

Θάνατοι

– Η **Ιππολύτη Παπιγκιώτη**, το γένος Σοφίας και Γεωργίου Θεοδώρου που είχε γεννηθεί στις 15-5-1929 αναπαύτηκε για πάντα στην Περιβλεπτο Ιωαννίνων στις 17-6-16. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΑΝΘ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γεννήσεις

– Η **Χαρά** και ο **Κώστας Δημούλας** του Αποστόλη και της Αναστασίας χάρισαν στην Αναστασία τους ένα υγιέστατο αδελφάκι τέλη Αυγούστου 2016 στη Γερμανία.

– Η **Κων/να** και ο **Γιώργος Ν. Μεντής** αρχές Σεπτεμβρίου 2016 απέκτησαν στην Αθήνα χαριτωμένο πρωτότοκο κοριτσάκι.

– Η **Δήμητρα** και ο **Αντώνης Γιάγκος** χάρισαν στην Δέσποινα τους μια υγιέστατη αδελφούλα στην Αθήνα την Τρίτη 13 Σεπτεμβρίου 2016.

– Η **Νατάσσα** και ο **Τηλέμαχος Παπαζώης** απόκτησαν στη Θεσσαλονίκη πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι τις 19 Σεπτεμβρίου 2016. Να ζήσουν γερά και τυχερά τα νεογεννητα μωράκια.

Γάμοι

– Η **Βίκυ Παππά** του Σωτηρίου και της Μιράντας Ζώη, εγγονή της Νίνας Καλογήρου και ο **Φίλιππος Ανδριόπουλος** στεφανώθηκαν στην Αθήνα στις 26-6-2016. – Ο **Παναγιώτης Γιάγκος** του Μπάμπη και της Δέσποινας και η **Σμωρ Κοσμίδου** στεφανώθηκαν στην Αθήνα στις 11-9-2016. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Γάμοι-Βαπτίσεις

– Ο **Δημήτρης Γκαντώλιας** και η **Χρυσούλα Περγάνη** στεφανώθηκαν στην Αθήνα στις 8-10-2016 και βάπτισαν και τη μονάκριβη κορούλα τους. Ο πρωτοεξαδελφός της μπέμπας Θεοδώρας της έδωσε δύο ονόματα: **Βασιλική - Ειρήνη** και θα τη φωνάζουν **Βαλέρια**. Να ζήσουν με υγεία, χαρά, ευτυχία και να τους ζήσει η νεοφώτιστη και νυφούλα να τη χαρούν.

Βαπτίσεις

– Ο **Χρήστος Μπήττας** γιος της Κατίνας και εγγονός της Λότης Τσίκα και η **Λάουρα** βάπτισαν την κόρη τους και την είπαν **Πέρα**.

– Ο **Χάρης Καλογήρου** και η **Ελπίδα Μαμακή** βάπτισαν το δεύτερο αγοράκι τους στα Γιάννενα στις 10-9-2016 και του χάρισαν το όνομα **Ορφέας**.

– Η **Χαρούλα** του Ηλία **Πορίκη** και της Ντίνας Δημουλά και ο **Δημήτρης Βαρβαρίγος** βάπτισαν την πρωτότοκη κορούλα τους στην Αθήνα στις 17-9-2016 και της έδωσαν το όνομα **Ηλιάννα**.

Να ζήσουν όλα τα νεοφώτιστα με υγεία, χαρά και ευτυχία!

Επιτυχίες:

– Η **Έφη** κόρη της Σοφίας και εγγονή της Θάλειας **Τσουμάνη** πέρασε στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

– Ο **Μιχαήλ Ζήσης** εγγονός της Ελένης Δασοκίδου, πέρασε στο ΤΕΙ Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής στην Πρέβεζα.

– Ο **Οδυσσέας Τσιγγέλης**, γιος της Μιράντας Ζώη και εγγονός της Νίνας Καλογήρου πέρασε στο Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, Τμήμα Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού LOGISTICS στην Κατερίνη. Συγχαρητήρια. Καλή φοιτητική ζωή και σε μένα μαζί που ύστερα από επιλογή με πήραν στο Τμήμα Δημοσιογραφίας Συντακτών και Ρεπόρτερ στο 1ο Δημόσιο ΙΕΚ Ιωαννίνων, όπου και θα φοιτήσω!

ΑΡΙΣΤΗ

Βαπτίσεις

– Η ψυχολόγος της Δ.Ε. Τύμφης του Δήμου Ζαγορίου **Αλέκα Μητροπούλου** και ο **Χάρης Ντάφλος** βάπτισαν τον πρωτότοκο γιο τους τέλη Ιουλίου 2016. Το όνομα αυτού: **Δημήτριος**. Γερό και τυχερό το πρώτο εγγονάκι της Αντιγόνης Κύρκου και του Δημήτρη Ντάφλου.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γάμοι

– Ο **Βασίλης Κάτσενος** και η **Έλενα Γιαννακούλη** παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζαγορίου στους Ασπραγγέλους στις 17-9-2016. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΒΙΚΟΣ

Γεννήσεις

– Η **Παναράια Ντάκουλα** και ο **Εμιλιάνο Τζέμπα** έγιναν γονείς πρωτότοκου υγιέστατου αγοράκι στα Γιάννενα τέλη Σεπτεμβρίου 2016. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία!

ΒΙΤΣΑ

Γεννήσεις

– Η **Μερόπη Παπαρούση** και ο **Αλέξης Νίκας** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στα Γιάννενα 26-8-2016. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΒΟΒΟΥΣΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Τάσιος Δημοσθένης** και η **Βασιλική Ζώτου** χάρισαν στον Αναστάσιό τους και την Κυριακή τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στις 3-8-2016. Να τους ζήσει.

Βαπτίσεις

– Ο **Κων/νος Ράπτης** και η **Παναγιώτα Μίχου** βάπτισαν την κορούλα τους και την είπαν Ελευθερία. Να τους ζήσει.

ΒΡΑΔΕΤΟ**Δωρεές**

– Η εκκλησιαστική επιτροπή Βραδέτου ευχαριστεί θερμά τη **Γεωργία συζ. Κων/νου Μυριούνη** κατοίκου Γερμανίας καθώς και το **Σπύρο Λάμ. Τσουμάνη** για τις δωρεές τους προς τον Ι. Ν. Γέννησης Θεοτόκου.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Αθανάσιος Δημητράκης** και η **Ελένη Θεοφανίδου** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στα Γιάννενα στις 5-7-2016. Να τους ζήσει.

Βαπτίσεις

– Ο **Μάριος Δημητράκης** και η **Μαγδαληνή Μυλωνά** βάπτισαν το γιο τους και του έδωσαν το όνομα **Νικόλαος**. Να τους ζήσει.

Γάμοι

– Η **Στεργιανή Κουνάβου** και ο **Θεόδωρος Τζαμαλής** στεφανώθηκαν στα Γιάννενα στις 31-7-2016. Να ζήσουν με υγεία.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Κωνσταντίνος Μπίρμπος** και η **Μαρία Χατζηθασιλείου** απόκτησαν στην Αθήνα πρωτότοκο κοριτσάκι στις 7-7-16. Να τους ζήσει γερό και τυχερό!

Θάνατοι

– Η **Σοφία Στραπέλη**, το γένος Αθαν. Νάτσικα είχε γεννηθείς τις 15-1-1992. Στις 29-7-2016 έφυγε απ' τη ζωή. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΔΕΜΑΤΙ**Γεννήσεις**

– Η **Βουτσινά Δήμητρα** και ο **Γιάννης Ξήτας** χάρισαν στη Μαργαρίτα τους μια υγιέστατη αδελφούλα στις 6-7-2016 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με υγεία και χαρά.

Βαπτίσεις

– Η **Βασιλική Παπαρούνα** και ο **Σπυρίδων Κουτσουτόλης** βάπτισαν το γιο τους στον Άη-Γιώργη Νεομάρτυρα στα Γιάννενα στις 17-7-2016 και του χάρισαν το όνομα **Παναγιώτης**. Να τους ζήσει με υγεία και χαρά

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**ΔΟΛΙΑΝΗ**
Επιτυχίες

– Ο **Νικόλαος** του Μιχαήλ **Μπόττη** και της Μαρίας Φιλίππου πέρασε στη Σχολή Αρχιτεκτονικής στα Χανιά. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή φοιτητική ζωή!

Θάνατοι

– Η **Μανθοπούλου Έλλη** το γένος Περικλή και Αθηνάς Μητάκη απεβίωσε στην Αθήνα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς!

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Ο **Αναστάσιος Δοθώνης** του Γεωργίου και της Ευγενίας που είχε γεννηθεί στις 24-3-1959 αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων στα Γιάννενα στις 9-8-2016. Συλλυπητήρια στους συγγενείς.

– Ο 75χρονος **Σπυρίδων Τσουμάνης** του Ξενοφώντα και της Μαρίας έφυγε απ' τη ζωή. Πάνδημη έγινε η κηδεία στο αγαπημένο του χωριό. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ**Βαπτίσεις**

– Η **Ροζίτα-Μαρία** και ο **Πέτρος Λισγάρας** βάπτισαν την κορούλα τους και της χάρισαν το όνομα **Στεφανία**. Να ζήσει με υγεία και νυφούλα να τη χαρούν.

ΙΤΕΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Χρήστος Μήτσης** και η **Παυλίνα Πασσίση** απόκτησαν στα Γιάννενα χαριτωμένο πρωτότοκο κοριτσάκι στις 20-7-2016, την **Μυρτώ-Ιλιάννα**. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΚΑΛΟΥΤΑ**Βαπτίσεις**

– Ο **Ελευθέριος Κατσούρας** και η **Αικατερίνη Καλογιάννη** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και την είπαν **Αρσινόη**. Να ζήσει και νυφούλα να τη χαρούν.

ΚΑΡΥΕΣ**Γεννήσεις**

– Ο **Χρήστος Χολέβας** και η **Χριστίνα Κίτσιου** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι. Να τους ζήσει.

Επιτυχίες

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Γλυκερία Παν. Ρούσκα** που πέρασε στη Σχολή Διαιτολογίας-Διατροφολογίας στην Καρδίτσα. Καλή φοιτητική ζωή.

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ**Βαπτίσεις**

– Ο **Βαγγέλης Νταχρής** και η **Κλεονίκη Στούκα** βάπτισαν το γιο

τους στις 10-9-2016 και τουδωσαν το όνομα **Άγγελος**. Να ζήσει με υγεία και ευτυχία!

Επιτυχίες

– Η **Δριγκοπούλου Γεωργία** πέρασε Φυσικής στο Ηράκλειο.

ΛΑΪΣΤΑ**Επιτυχίες**

– Ο **Νίκος Χρυσικός** του Σπύρου και της Μαρίας Γρίβα πέρασε στη σχολή Πολιτικών Μηχανικών Πανεπιστημίου Ξάνθης. Θερμά συγχαρητήρια, καλή φοιτητική ζωή.

Θάνατοι

– Ο 69χρονος συνταξιούχος αξιωματικός **Κωνσταντίνος Θωμά Καζούκας** έφυγε από τη ζωή και αναπαύτηκε για πάντα στα Ηλιοβούνια Πρέβεζας στις 8-10-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς!

ΚΟΥΚΟΥΛΙ**Πένθη**

– Ευθαλίτσα, το χωριό που αγαπούσε και σε θαύμαζε, ήταν πάντα μαζί σου, σε όλο το Γολγοθά που περπάτησες. Τώρα αφουγκράζεται τη χαρά των Αγγέλων, να σ' έχουν μαζί τους.

Εσύ να έρχεσαι συχνά, στα όνειρα των δικών σου ανθρώπων, για να τους απαλαίνεις τον πόνο. Εμείς θα σε θυμόμαστε πάντα.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας
Κουκουλιωτών
«Ευγένιος Πλακίδας»

ΝΕΓΑΔΕΣ**Θάνατοι**

– Ο **Γεώργιος Αλεξιάδης** του Δημητρίου και της Παναγιώτας που είχε γεννηθεί στις 13-6-1942 στο Νομό Ροδόπης έφυγε από τη ζωή στις 21-9-2016 στη Θεσ/νίκη. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Κατερίνα Καλέα, σ' όλους τους συγγενείς!

Βαπτίσεις

– Η **Αλεξάνδρα Μπούκα** και ο **Κων/νος Μιχαηλίδης** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και την είπαν: **ΙΩΣΘΙΝΑ**. Γερή και τυχερή να ζήσει!

ΠΑΠΙΓΚΟ**Βαπτίσεις**

– Ο **Αλέξανδρος Ελ. Ιωαννίδης** και η **Άννα Μπούκοβα** βάπτισαν το δεύτερο αγοράκι τους στο Πάπιγκο και το είπαν Αποστόλη. Να τους ζήσει γερός και τυχερός.

ΠΕΤΡΑ**Γεννήσεις**

– Η **Αδαμαντία** του Χρήστου **Τσιταούρα** και της Τασίας Μαυρο-

γιώργου και ο **Κων/νος Κορδιάς** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 26-6-16 στην Ξάνθη. Να ζήσει γερό και τυχερό!

ΜΑΚΡΙΝΟ**Θάνατοι**

– Ο **Θωμάς Ζάνος** του Ματθαίου και της Χρυσάνθης που είχε γεννηθεί το 1950 προδόθηκε από την καρδιά του στις 17-9-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Ο νέος Πολιτιστικός Σύλλογος - Το Διοικ. Συμβούλιο.

Πρόεδρος: Βαφειάδης Γρηγόριος, Αντ/ρος: Χαντζαρόπουλος Δημήτριος, Γ. Γραμματέας: Κοντονάσιου Θάλεια, Ταμίας: Βλάχου Αμαλία, Μέλος: Δόνος Απόστολος, Αναπ. Μέλη: Κοντονάσιος Μιλτιάδης και Κοντονάσιου Ευγενία. Καλή επιτυχία και δημιουργική θητεία.

Γάμος-Βάπτιση

– Στα αγαπημένα μου ανήψια **Κωνσταντίνου** και **Κυριακή** ευχόμαστε να ζήσουν και να είναι πάντα ευτυχισμένοι. Και για την μικρή τους **Ιόλη**. Να είναι γερή και καλότυχη.

Οικογ. Κοντονάσιου Ρούλα

Βαπτίσεις

– Ο **Αλέξανδρος Κοντονάσιος** και η **Θεοδώρα** βάπτισαν το γιο τους και του χάρισαν το όνομα **Σπυρίδων**.

– Ο **Λάζαρος Μουκοβίνας** και η **Αλεξάνδρα Οικονόμου** βάπτισαν τη δευτερότοκη κορούλα τους στις 11-9-2016 στο Μεσοβούνι και της χάρισαν δύο ονόματα: **Αριάδνη-Ασημίνα**.

– Η **Κυριακή** και ο **Κων/νος Κοντονάσιος** βάπτισαν την κορούλα τους και της χάρισαν το όνομα **Ιόλη**.

Να ζήσουν γερά και δυνατά τα νεοφώτιστα μωράκια του Μεσοβουνίου.

Θάνατοι

– Ο καλονοικοκύρης **Νικόλαος Χαβάς** που είχε γεννηθεί το 1923 έφυγε από τη ζωή την 1η Οκτωβρίου 2016. Πάνδημη έγινε η κηδεία του την επομένη στο αγαπημένο του χωριό. Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του. Θερμά συλλυπητήρια.

– Ο **Ανδρέας Παναγιωτόπουλος** του Σπυρίδωνα και της Αρετής που είχε γεννηθεί στις 13-10-1938 λίγες μέρες πριν από τα γενέθλιά του έφυγε απ' τη ζωή και αναπαύτηκε στο χωριό της συζύγου του Γιαννούλας στις 6-10-2016, στο αγαπημένο του Μεσοβούνι. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς του.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ****Γεννήσεις**

– Η **Κοσμά Σπυριδούλα** και ο **Γεώργιος Τζουδάρας** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στα Γιάννενα στις 12-8-2016. Να τους ζήσει.

– Η **Σοφία Μιχ. Ιορδάνογλου** και ο **Ευθύμιος Μιχ. Παππάς** απόκτησαν κοριτσάκι. Να τους ζήσει.

Βαπτίσεις

– Η **Τζένη Μπαζαλέκου** και ο **Βασίλειος Γκότσης** βάπτισαν το γιο τους και του χάρισαν το όνομα **Νικόλαος**. Να τους ζήσει.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Δημοσθένης Κοντογιώργος** και η **Ευλαμπία Σταματοπούλου** χάρισαν στην Ισιδώρα τους δύο αδελφάκια στις 20-7-16 ένα αγοράκι το **Βασίλη** και ένα κοριτσάκι την **Ελευθερία** στη Θεσσαλονίκη. Να τους ζήσουν.

Βαπτίσεις

– Η **Ερατώ-Άννα Καραμπά** και ο **Αναστάσιος Διαμάντης** βάπτισαν το δεύτερο παιδάκι τους στην Αγ. Μαρίνα στα Γιάννενα και η νονά Γιάννα Καραμπά του χάρισε το όνομα **Κωνσταντίνος**. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Επιτυχίες**

– Η **Χαρά Σακελλαρίου** του Πάτροκλου και της Έλλης Αυγερινού πέρασε στη Σχολή Πολιτικών μηχανικών του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου.

Ο δίδυμος αδελφός της **Χρήστος** πέρασε στο τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Θερμά συγχαρητήρια. Καλή φοιτητική ζωή.

Νέοι επιστήμονες

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ. Στα τέλη Ιουλίου αποφοίτησε από το Τμήμα Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου της Πάτρας με άριστα (9,33) ο **Κωνσταντίνος - Σόλων Παπαγεωργίου**, εγγονός του αείμνηστου αδελφού μου Σόλωνα και της Σταματίας Παπαγεωργίου. Πρώτος στη σχολή του και, όπως ανακοίνωσε ο πρόεδρος του τμήματος στην ορκωμοσία, ανήκει στο 10% των πτυχιούχων με την ανώτερη βαθμολογία τα τελευταία 20 χρόνια.

Στις 22 Αυγούστου αναχώρησε για την Αμερική, για να κάνει το διδακτορικό του στο Παν/μιο της Μιννεσότα στη Μινεάπολη των ΗΠΑ με υποτροφία του ίδιου του Παν/μίου για 5 χρόνια, στο τμήμα *Chemical Engineering an Material Science*, το οποίο κατατάσσεται 2° στις ΗΠΑ μετά το MIT.

Πολύ συγχαρητήρια στον Κωνσταντίνο καθώς και στους γονείς του, το Σωτήρη Παπαγεωργίου και την Κατερίνα Φλάμπουρα. Του ευχόμαστε από καρδιάς να συνεχίσει να αριστεύει και στην Αμερική και να έχει πάντα επιτυχίες σε όλους τους τομείς της ζωής του. Βέβαια θα επιθυμούσαμε να ξαναγυρίσει με το καλό στην Ελλάδα να τον χαϊρούμαστε κι εμείς και οι γονείς του και γιατί είναι κρίμα τέτοια άτομα να μένουν να διαπρέπουν στο εξωτερικό, προέχει όμως να έχει υγεία πάνω απ' όλα και να κάνει αυτό που ο ίδιος θέλει και είναι καλύτερο για εκείνον.

Με αγάπη

Οικογ. Ναπολέοντα Παπαγεωργίου

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ
Θάνατοι

– Την Πέμπτη 13 Οκτωβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο γνωστός καθηγητής Φυσικής **Φαίδωνας Γεργιάννης** ετών 78. Στα παιδιά του, την

αδερφή του κι όλους τους συγγενείς του ειλικρινή συλλυπητήρια. «Το Ζαγόρι μας»

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Εκλεκτοί γάμοι**

– Δύο ξεχωριστοί επιστήμονες η Πανώσουδενιώτισσα **Αλεξάνδρα Τσένη**, κόρη του Δημήτρη και της Αθηνάς, οικονομική αναλύτρια της ΒΙΟΧΑΛΚΟ και ο **Σπύρος Παπαευθυμίου**, καθηγητής Μεταλλειολογίας στο Πολυτεχνείο ένωσαν τις ζωές τους με μια λαμπρή τελετή στην Αθήνα. Τους ευχόμαστε ανθόσπαρτη ζωή.

Ελ. Δούβλη

Βάφτιση

Θερμά συγχαρητήρια στα εξαδέλφια μας **Πέτρο** και **Θεανώ Δούβλη** για την βάφτιση του πρώτου εγγονού της από τον μοναχισμό τους **Θεοχάρη**, φαρμακοποιό Άρτας. Και το όνομα αυτού **Πέτρος** Θεοχάρη Δούβλης «να μη χαθεί η γενιά».

Ελ. Δούβλη

Πένθη

– Έφυγε από τη ζωή ο **Κώστας Τράκης**, ένας καλός χωριανός, δραστήριος, καλосυνάτος, μέρα-κλής, άνθρωπος της προσφοράς. Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΑΡΙΣΤΗ**Θάνατοι**

– Τη Δευτέρα 24 Οκτωβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο **Αλέξης Γάρος** σε ηλικία 81 ετών. Στη σύζυγο, στις κόρες του και τα εγγόνια του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΒΙΤΣΑ**Βαπτίσεις**

– Η **Ειρήνη Βαταβάλη** και ο σύζυγός της **Νίκος** βάπτισαν το πρωτότοκο γιο τους στις 25 Σεπτεμβρίου 2016 και του χάρισαν το όνομα **Άγγελος**. Να τους ζήσει και να είναι γερός και τυχερός.

Οικογένεια

Αναστασίου και Δανάης Κακαγιά

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

– Ο γιος του αξέχαστου Δημήτρη **Νικολαΐδη** και της Βάσως Σολωμού, **Νίκος**, βάφτισε την

κόρη του με γλέντι στο μεσοχώρι του χωριού. Να καμαρώσουν και νυφούλα τη **Δήμητρά** τους.

Ελ. Δούβλη

ΚΟΥΚΟΥΛΙ**Γεννήσεις**

– Θερμά συγχαρητήρια στους συμπεθέρους μας **Κώστα** και **Φρόσω Τσουμάνη** για τη γέννηση της εγγονής τους από την κόρη τους **Κλειώ** και τον καλό της.

Ελ. Δούβλη

ΠΑΠΙΓΚΟ**Συλλυπητήρια**

– Πέθανε στο Βανκούβερ του Καναδά ο **Βύρων Μητσιαδής** του νεώτερου παιδί του Αησιλάου και της Ευγενίας, από το Μικρό Πάπιγκο. Εύχομαι ο Θεός να δώσει κουράγιο και υπομονή στην αγαπητή μου συνυφάδα Φρειδερίκη (Αρίστη) και στα ανήψια μου Ηλία και Ευγενία με τις οικογένειές τους. Αιώνια σου η μνήμη αδελφέ Βύρωνα και ας είναι ελαφρύ το Καναδικό χνάρι που σε σκέπασε.

Αθανασία Μητσιαδού
οικογενειακώς
Βανκούβερ Καναδάς

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ**Γάμοι**

– Ο **Νικόλαος Θάνος** του Δημητρίου και της Αγγελικής νυμφεύθηκε την **Σοφία Τσίγκα**. Ο γάμος τελέσθηκε στον Ι.Ν. Αγίας Τριάδος Αγρινίου και ακολούθησε τραπέζι στην παραλία της λίμνης Τριχωνίδας. Ο μεν Νίκος εργάζεται ως εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η δε Σοφία ως οικονομολόγος κατασκευαστικής εταιρείας. Ευχόμαστε στο νέο ζευγάρι υγεία, χαρά, μακροχρόνια και καλούς απογόνους. Οι γονείς του γαμπρού ευχαρίστησαν όλους τους προσκεκλημένους που παρευρέθηκαν, τιμώντας με την παρουσία τους το μυστήριο και συμμετέχοντας στη χαρά τους.

Εκ του συλλόγου

Θάνατοι

– Η χωριανή μας **Θεοδώρα Ράγκου** που ήταν παντρεμένη στην Ελεούσα Ιωαννίνων με τον Ευάγγελο Ράγκο, μητέρα δύο κοριτσιών, πέθανε στις 19 Σεπτεμβρίου ύστερα από μια σκληρή πορεία σε τούτον τον πρόκαιρο κόσμο. Νέα έχασε ένα περίπου δωδεκάχρονο αγόρι, ταξίδεψε στη Γερμανία, ταλαιπωρήθηκε στην περισσότερη ζωή της με την υγεία της με αποκορύφωμα τη μεταμόσχευση ήπατος στην οποία προέβη, ζώντας προς κατάπληξη των ιατρών πολλά έτη και τελικά καταλήγοντας από άλλα αίτια. Της ευχόμαστε από πάντα ανάπαυση και παρηγορία στους οικείους της. Εκ του συλλόγου

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Δωρεές στην Κεντρική Εκκλησία Αρίστης: Άννα Λάππα στη μνήμη του πατέρα της Σόλωνα, Άρης-Ουρανία Μιχαήλ στη μνήμη Ιωάννου Τζόκα, Κων/νος Τζιόμπος, Μαίρη Φίλου, Αργυρώ Ζαλαράκη, Οικ. Εμμανουήλ Ζαρόπουλου, Ελευθερίου Βάρσου, Καίτης Φ. Πέτσα στη μνήμη Θάλειας Βέλλου και Φώτη Πέτσα, Θωμά, Γεωργίου και Βασιλείου Λογοθέτη στη μνήμη Ουρανίας Ζυγούρη.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Αντί στεφάνου χρηματικά ποσά κατέβαλαν στην εκκλησία του χωριού μας στην μνήμη του **Σπυρίδωνα Κόκκινου** οι:

– Η οικογένειά του (η σύζυγος και τα παιδιά του), οι οικογένειες: Κατσαβριά Ιωάννη, Καρβούνη Νικολάου, Καψάλη-Μπονόβα Αντιγόνης, Μπόνια Ακριβής, Μπονόβα Αριστείδη..

– Επίσης χρηματικό ποσό για το παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής του χωριού μας η οικογένεια Τσαπάρη Κων/νου

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Ο Γεώργιος Τσώλης από Ασπραγγέλους προσέφερε 50 ευρώ στον Άγιο Δημήτριο στη μνήμη της Φραγκαδιώτισσας μητέρας του **Νίκου Τζαφλίδη-Τσώλη**.

– Οικογ. Νικολάου και Μαίρης Τζαφλίδη προσέφερε 100 ευρώ για Ι. Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, 50 ευρώ για τον Ι. Ναό Αποκεφάλισης του Ιωάννη

– Οικ. Νίτσας Τσιγιάννη 50 ευρώ για Ι. Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

– Ο πρεσβύτερος Νικόλαος Κατσιούρας προσέφερε 20 ευρώ στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου στη μνήμη **Βασιλικής Καπέρδα**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ

Όπως κάθε χρόνο, από το 2003 και μετά που στήθηκε εκεί ο Τύμβος, έτσι και φέτος την Κυριακή 6 Νοεμβρίου, θα γίνει μερίμνη του Δήμου η οφειλόμενη επιμνημόσυνη δέηση στη μνήμη των νεκρών της ιστορικής εκείνης μάχης.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Νικολαΐδου Μαρίνα
Μητσιαΐδη Αθανασία

ΕΥΡΩ 90

Ατζεμοπούλου Αικατερίνη
Ιωαννίδης Δημήτριος

ΕΥΡΩ 80

Δούβλης Ελευθέριος

ΕΥΡΩ 60

Τσίνης Νικόλαος
Παπανικολάου-Καρυπίδη Ελένη
Δώδος Χριστόδουλος
Αρβανίτη Σωτηρία
Λαμπράκης Απόστολος
Τζούρδα Φρειδερίκη
Κλούμπας Ιωάννης
Μπασογιάννης Ναπολέων
Καρπούζη Χαριτίνη

ΕΥΡΩ 50

Γέπη Αθηνά
Βαρζώκας Αναστάσιος
Σπιροπούλου Ελένη
Συκιώτης Μάκης
Παπαμιχαήλ Θεοχάρης

ΕΥΡΩ 40

Βλαχοπούλου Αλίκη

ΕΥΡΩ 30

Χριστοδούλου Ελένη
Σκορδάκη Ελένη
Μαυροειδή-Μπόνια Νικολέτα
Βολογιαννίδου Ελευθερία
Βλαχοπούλου Μερόπη
Καζαντζή Γλυκερία
Μασούρα Ανδρομάχη
Βούρβος Νικόλαος
Τσουμάνης Σπυρίδων
Τσουμάνης Χρήστος

Ζαλόγγου Βασιλική
Ζαλόγγου Αναστασία
Πιστιόλης Ιωάννης
Σπαθάκης Αριστείδης
Χίτσιου Ελπίδα
Μέρτζιος Γιώργος
Ράπτης Πλάτων
Νουσιάδη Σοφία
Κικόπουλος Μενέλαος
Κικοπούλου Αρτεμισία
Νίκας Ευάγγελος
Τσατσόπουλος Αλέκος
Τσατσοπούλου Ανταλένα
Τσατσοπούλου Άννα
Φούφας Νικόλαος
Πολυμερίδης Ιωάννης
Βαταβάλη Μαρίκα
Βαταβάλης Στέφανος
Γιαννοπούλου Ραχήλ
Φερεντίνος Κοσμάς
Καλτσούνης Δημήτριος
Αποστόλου Κων/νος
Σιόλας Δημήτριος
Κωστοπούλου Άννα
Χριστοδούλου Δημήτριος του Κων/νου
Βαζάκα Ιάνθη
Καππά-Βολιώτη Νινέτα
Ματσούλη Αμαλία
Ματσούλη-Αναγνωστοπούλου Ιωάννα
Παναγιώτου-Τσέφα Φωτεινή
Καραβασίλη Αλεξάνδρα του Ευθυμίου
Γκρουΐδου Αμαλία
Κοκορδάτος Παύλος
Βούλγαρης Ιωάννης
Μουτσόπουλος Αδαμάντιος

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ - ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μουσείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόγδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικών 30 ΕΥΡΩ

Εξωτερικής 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ενημερώνουμε τους συνδρομητές και αναγνώστες μας, πως το Γραφείο μας λειτουργεί από τις 9 μέχρι τις 13 π.μ. καθημερινά εκτός Σαββάτου. Τα απογεύματα πάντα κλειστό.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η Τζούρδα Φρειδερίκη προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 60 ευρώ στη μνήμη του πολυαγαπημένου της συζύγου ΝΕΣΤΟΡΑ ΜΕΝ. ΤΖΟΥΡΔΑ και των αγαπημένων εξαδέρφων ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»